

Samenwerkings
Verband
Zaanstreek

Lijst met gebruikte afkortingen

ALV	Algemene ledenvergadering
BBZ	Baanbegeleiding Zaanstad
CTA	Commissie voor Toewijzing en Advies
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs
ln	leerlingen
lwoo	Leerwegondersteunend Onderwijs
mbo	Middelbaar Beroepsonderwijs
OKR	Onderwijskundig Rapport
opdc	Orthopedagogisch Didactisch Centrum
OPP	Ontwikkelingsperspectief
OPR	Ondersteuningsplanraad
PDCA	Plan Do Check Act
po	primair onderwijs
povo	primair onderwijs voortgezet onderwijs
pro	praktijkonderwijs
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RVC	Regionale Verwijzingscommissie
SBO	Speciaal Basisonderwijs
SVZ	Samenwerkingsverband Zaanstreek
TLV	Toelaatbaarheids Verklaring
TOM	Traject Op Maat
TOP	Time Out Project
vmbo	voortgezet middelbaar beroepsonderwijs
vmbo-t	voortgezet middelbaar beroepsonderwijs – theoretische leerweg
vo	voortgezet onderwijs
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
zmlk	zeer moeilijk lerende kinderen

Inhoudsopgave

1	Voorwoord.....	5
2	Bestuur en toezicht.....	7
2.1	Directeur-bestuurder	7
2.2	Algemene ledenvergadering	7
2.3	Ondersteuningsplanraad (OPR).....	7
2.4	Inspectie van het Onderwijs	7
2.5	Kwaliteitszorg.....	8
3	Inhoudelijke ontwikkelingen	9
3.1	Ontwikkelingen in de reguliere scholen	9
3.2	Arrangementen in de scholen	9
3.2.1	Trajectgroep	9
3.2.2	Persoonlijke coaches.....	9
3.2.3	Traject op maat (TOM)	10
3.2.4	Ondersteuningsarrangement in de klassensituatie	10
3.2.5	Onderwijs aan hoogbegaafden	10
3.2.6	Saenstroom dienstencentrum	10
3.3	Ontwikkelingen in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) in de regio	11
3.3.1	Altra College.....	11
3.3.2	Dynamica VSO.....	11
3.3.3	Samenwerking VSO en praktijkscholen	11
4	Tussenvoorzieningen	12
4.1	Saenstroom opdc.....	12
4.1.1	Schakelklas en vmbo.....	12
4.1.2	Saenstroom TOP.....	12
4.1.3	Saenstroom BBZ	12
4.1.4	Onderwijs op een andere locatie dan school	12
4.2	Diagnostische klas	12
5	Doelen en resultaten	13
5.1	Doelen vanuit het ondersteuningsplan	13
5.2	Resultaten van de ondersteuning op de scholen.....	13
5.2.1	Kengetallen	13
5.2.2	Kwantitatieve gegevens.....	14
5.2.3	Tevredenheidsonderzoeken	17
5.2.4	Resultaten diagnostische klas	18

5.2.5 Resultaten Saenstroom schakelklas en vmbo	18
5.2.6 Resultaten Saenstroom TOP	18
5.2.7 Resultaten Saenstroom BBZ	19
5.3 Thuiszitters en verzuimpreventie.....	19
5.4 Commissie voor toewijzing en advies (CTA)	21
5.5 Lwoo en pro	23
6 Samenwerking.....	24
6.1 Primair onderwijs	24
6.2 Aansluiting vo-mbo	24
6.3 Gemeenten	25
7 Financiën.....	27
7.1 Financieel verslag	27
7.2 Continuïteitsparagraaf.....	27
7.2.1 Leerlingen en personele bezetting.....	27
7.2.2 Meerjarenbegroting	28
7.2.3 Meerjarenbalans.....	28
7.2.4 Kengetallen	29
7.3 Interne beheersing en risicomangement	29
7.3.1 Interne beheersing.....	29
7.3.2 Risico's.....	29
7.4 Aandachtspunten voor 2017	30
8 Jaarrekening.....	31
8.1 Grondslagen voor de jaarrekening	31
Algemeen.....	31
Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	31
Grondslagen voor waardering van activa en passiva.....	31
Grondslagen voor de voorzieningen	31
Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	32
Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht	32
8.2 Balans per 31-12-2016.....	33
8.3 Staat van baten en lasten 2016.....	34
8.4 Kasstroomoverzicht	34
8.5 Toelichting balans	35
8.6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen.....	36
8.7 Verbonden partijen.....	36
8.8 Toelichting staat van baten en lasten	37
8.9 Bijzondere projecten	40

8.9.1 Schoolmaatschappelijk werk	40
8.9.2 Plusvoorziening	41
8.10 Verschil gerealiseerde cijfers 2016 t.o.v. de begroting	42
9 Overige gegevens	44
9.1 Controleverklaring accountant.....	44
10 Bijlagen	45
10.1 Gegevens over de rechtspersoon	45
10.2 WNT-verantwoording	46
10.3 Verslag Algemene Ledenvergadering	47
10.4 Verslag OPR.....	48

1 Voorwoord

U leest het jaarverslag van 2016 van het Coöperatief Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Zaanstreek, oftewel het Samenwerkingsverband Zaanstreek (SVZ). Het afgelopen jaar hebben we intensief gewerkt aan het opstellen van een kwaliteitszorgplan. Daarnaast zijn we begonnen met een preventieve aanpak van verzuim, waardoor uiteindelijk het aantal thuiszittende leerlingen moet afnemen. Nieuw was de verantwoordelijkheid voor de toekenning van de aanwijzingen voor leerwegondersteuning en de toelaatbaarheidsverklaringen voor praktijkonderwijs.

Net als vorig jaar hebben we gekeken welke resultaten zijn behaald met de middelen die het samenwerkingsverband heeft ingezet. Aangezien de scholen en de tussenvoorzieningen hun resultaten per schooljaar presenteren, zijn de prestaties van de leerlingen van het schooljaar 2015/2016 opgenomen.

De scholen hebben voor de tweede keer specifiek de resultaten met betrekking tot de middelen van het samenwerkingsverband inzichtelijk moeten maken. Naast het aanleveren van een aantal kwantitatieve gegevens, hebben de scholen dit jaar of vorig jaar een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder leerlingen, ouders en docenten met betrekking tot hun arrangementen in het kader van extra ondersteuning van leerlingen. Een samenvatting van de resultaten is terug te vinden in dit jaarverslag.

De directeur-bestuurder heeft alle scholen en arrangementen bezocht om het gesprek aan te gaan over de ontwikkelingen en de resultaten.

Uit de gegevens en de gesprekken is gebleken dat de scholen intensief bezig zijn met het doorontwikkelen van hun arrangementen. Op vrijwel alle scholen zien we een stijging van het aantal leerlingen in de arrangementen. De scholen vinden het nog lastig om de resultaten goed te analyseren en daaruit conclusies te trekken. De gesprekken geven de scholen meer inzicht, waardoor zij zich bewuster worden van de aandachtspunten en mogelijke trends.

Tevens is in het verslag aandacht voor de samenwerking met externe partners. De belangrijkste partner is de gemeente Zaanstad. Als grootste gemeente in de regio is zij voortrekker in de ontwikkelingen met betrekking tot de jeugdhulp en de arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren. Ook is de gemeente Zaanstad verantwoordelijk voor de uitvoering van de leerplichtwet, niet alleen voor Zaanstad, maar ook voor de overige gemeenten in onze regio, te weten Oostzaan en Wormerland.

De samenwerking met de gemeenten bestaat uit het inzetten van schoolmaatschappelijk werk (met subsidie van de gemeenten) en het op beleidsniveau afspraken maken over de inzet van jeugdhulp en jeugdartsen, preventieve aanpak op verzuim, terugdringen van het aantal thuiszitters en vrijstellingen. Op casus niveau wordt multidisciplinair overleg gevoerd waarbij ook de jeugdhulpverlening, de leerplichtambtenaar en de jeugdarts deelnemen aan het gesprek. Naast de gemeenten zijn het primair onderwijs en het mbo in de regio belangrijke externe partners, waar ontwikkelingen goed mee moeten worden afgestemd en waarmee met name afspraken over de doorlopende leer- en ondersteuningslijn worden gemaakt.

Het financiële deel van dit jaarverslag geeft ten slotte zicht op de planning- en controlcyclus, de stand van zaken met betrekking tot de meerjarenbegroting, de risico's en de cijfers van 2016 met een toelichting. Uit de cijfers blijkt een gezonde financiële situatie voor het samenwerkingsverband, waarbij zoveel mogelijk middelen worden ingezet voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben. Een deel van het exploitatiesaldo wordt gereserveerd voor de

toekomstige veranderingen in de verdeling van middelen voor lwoo en pro, waarbij de verwachting is dat het samenwerkingsverband aanzienlijk minder geld krijgt. Het overige saldo wordt toegevoegd aan het eigen vermogen met de bedoeling om het in het schooljaar 2017-2018 in te zetten in de scholen.

Esther de Boer
Directeur-bestuurder SVZ

2 Bestuur en toezicht

2.1 Directeur-bestuurder

Het samenwerkingsverband is een coöperatieve vereniging, waarbij de leden de schoolbesturen voor voortgezet (speciaal) onderwijs zijn die gevestigd zijn in de Zaanstreek of onderwijs geven aan leerlingen uit de regio Zaanstreek. Het bestuur wordt gevormd door de directeur-bestuurder, die belast is met het realiseren van de doelstellingen van het samenwerkingsverband, zoals deze zijn vastgelegd in het ondersteuningsplan. De directeur-bestuurder legt verantwoording af aan de algemene ledenvergadering.

2.2 Algemene ledenvergadering

Elk lid van het samenwerkingsverband vaardigt een vertegenwoordiger af naar de algemene ledenvergadering. De algemene ledenvergadering heeft twee commissies (een agendacommissie en een auditcommissie) die de directeur-bestuurder adviseren. Ook heeft de algemene ledenvergadering een toezichthoudende rol naar de directeur-bestuurder. De ledenvergadering is in 2016 zeven keer bij elkaar gekomen. In de vergadering zijn besluiten van de directeur-bestuurder goedgekeurd en zijn de leden geïnformeerd over de activiteiten van het samenwerkingsverband. De belangrijkste besluiten in 2016 waren:

- Vaststellen jaarverslag 2015 en begroting 2017;
- Het jaarlijks toekennen van een financiële bijdrage aan de Teacch-groep;
- Goedkeuring geven aan het kwaliteitszorgplan.

In bijlage 10.4 is een uitgebreid verslag opgenomen van de algemene ledenvergadering; tevens wordt daarin weergegeven welke schoolbesturen lid zijn van het samenwerkingsverband.

2.3 Ondersteuningsplanraad (OPR)

De ondersteuningsplanraad bestaat uit vertegenwoordigers van de schoolbesturen die lid zijn van het samenwerkingsverband. In de OPR zijn ouders, leerlingen en medewerkers vertegenwoordigd. De OPR heeft als belangrijkste taak instemming te verlenen op het ondersteuningsplan. De OPR heeft in 2016 vier keer vergaderd.

In de vergaderingen is veel gesproken over de ontwikkelingen van passend onderwijs en zijn de leden geïnformeerd over de besluiten van het bestuur. Belangrijke onderwerpen waren ook hier het jaarverslag over 2015, de begroting van 2017, het kwaliteitszorgplan en de tussentijdse evaluatie van het ondersteuningsplan. De leden van de OPR hebben dit jaar de leerling centraal gesteld. Er is ingezoomd op de tevredenheidsonderzoeken die een aantal scholen heeft gedaan onder leerlingen. Door de aanwezigheid van drie leerlingen in de OPR konden zij ook uit eigen ervaring een bijdrage leveren aan het gesprek. Voor een flink aantal leden loopt de zittingstermijn af in 2017. Daarom zijn de MR-en van de schoolbesturen benaderd met het verzoek om nieuwe leden te werven. Kijk voor een uitgebreid verslag van de OPR in bijlage 10.5.

2.4 Inspectie van het Onderwijs

In 2016 heeft geen inspectiebezoek plaatsgevonden.

In november 2015 is de inspectie gestart met het tweemaandelijks opvragen van overzichten van thuiszitters (leerlingen met een schoolinschrijving die ongeoorloofd afwezig zijn) en absoluut verzuimers (leerlingen zonder schoolinschrijving). Daarbij heeft de inspectie ook gevraagd naar de afspraken die hierover zijn gemaakt tussen het samenwerkingsverband, de scholen en leerplicht. Voor het samenwerkingsverband geeft dit een beeld van de stand van zaken rond thuiszitters; in hoofdstuk 5 gaan we hier verder op in. De inspectie heeft vanaf

november 2016 gevraagd om een driemaandelijke rapportage. De inspectie heeft niet gereageerd op de aangeleverde rapportages. De verwachting is dat de inspectie dit meeneemt in het eerstvolgende inspectiebezoek.

2.5 Kwaliteitszorg

Het samenwerkingsverband heeft in 2016 een kwaliteitszorgplan vastgesteld waarin beschreven is op welke wijze de kwaliteit in beeld wordt gebracht.

Hieronder een samenvatting van de thema's en doelen waar de kwaliteitsonderzoeken van het samenwerkingsverband zich op richten.

Thema	Doelen ondersteuningsplan
Onderwijs is afgestemd op de cognitieve mogelijkheden van de leerlingen	<i>Reductie van 50% van de onterechte afstromers in de periode 2012-2016 (25% van het totaal aantal afstromers).</i>
Aantal leerlingen in VSO	<i>Geen toename</i>
Dekkend netwerk thuisnabij	<i>Meer leerlingen binnen de regio</i>
Onderwijs en jeugdhulp	<i>Samenwerking één gezin, één plan, één regisseur</i>
Inrichting SVZ	<i>Goede organisatie en inrichting</i>
Extra ondersteuning en zorgplicht	<i>Scholen hebben kwantitatieve en kwalitatieve doelen gesteld t.a.v. ondersteuningsaanbod</i>
CTA	<i>Adequate werkwijze</i>
Tussenvoorzieningen	<i>Terugkeer naar regulier onderwijs vo of mbo</i>
Samenwerking cluster 1 en 2	<i>Er is een structurele samenwerking tussen de reguliere scholen en de Cluster 1 en 2 scholen</i>
Financiën	<i>Doelmatige en rechtmatige inzet van middelen</i>
Schoolverzuim en thuiszitters	<i>Terugdringen van ongeoorloofd verzuim en schooluitval (percentages nog af te spreken).</i>
Overstap po-vo	<i>Doorlopende ondersteunings- en leerlijn voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften</i>
Overstap vo-mbo	<i>Doorlopende ondersteunings- en leerlijn voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften.</i>

Al deze onderdelen evalueren we aan de hand van een cyclisch proces (PDCA). De evaluaties kunnen leiden tot aanpassingen van beleid, proces en organisatie. In hoofdstuk 5 hebben we de resultaten van bovenstaande punten in beeld gebracht.

3 Inhoudelijke ontwikkelingen

3.1 Ontwikkelingen in de reguliere scholen

Bij de start van passend onderwijs in augustus 2014 waren de scholen goed voorbereid op de invoering hiervan. In de praktijk hebben de scholen in het eerste jaar de focus gelegd op de ondersteuning van de leerlingen en de gang van zaken binnen de organisatie.

Om tot het niveau van de basisondersteuning te komen, zoals vastgelegd in het ondersteuningsplan, hebben de scholen hun ontwikkelpunten benoemd. In 2016, bij de tussentijdse evaluatie van het ondersteuningsplan, hebben de scholen hun ontwikkeling op dit punt zichtbaar gemaakt. De scholen hebben goede vorderingen gemaakt in de basisondersteuning.

Twee punten blijken bij de meeste scholen nog een punt van aandacht:

- Het toepassen en omgaan met verschillende leerstrategieën
- Verdere professionalisering van docenten

Alle scholen hebben de arrangementen die zij aanbieden geëvalueerd en daar verbeterpunten uit gehaald. De verbeterpunten waren met name gericht op een betere organisatie van de arrangementen. Daarnaast is op alle scholen als aandachtspunt genoemd: het overbrengen van expertise uit de arrangementen naar de klassensituatie.

De resultaten van de leerlingen die gebruik maken van de arrangementen zijn voor het tweede jaar verzameld. In hoofdstuk 5 gaan we daar verder op in.

Ten slotte hebben we in 2015 en 2016 gekeken naar het (on)geoorloofd verzuim onder leerlingen. De scholen hebben samen met leerplicht het ongeoorloofd verzuim aangepakt. Hiermee worden goede resultaten geboekt. Tevens is geconstateerd dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden van ongeoorloofd naar geoorloofd verzuim. De scholen zullen hier in 2017 meer op focussen, door de procedures aan te scherpen dan wel de uitvoering te verbeteren.

3.2 Arrangementen in de scholen

3.2.1 Trajectgroep

Leerlingen die behoren bij een trajectgroep, kunnen gebruikmaken van de trajectvoorziening. Deze is de gehele dag beschikbaar en afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte worden leerlingen voor, tijdens en/of na de lessen ondersteund. De leerlingen volgen onderwijs in een gewone klas. De ondersteuning kan bestaan uit adviezen over het eigen gedrag in de klas, vergroting van het zelfvertrouwen, vangnet als het niet gaat of huiswerkondersteuning.

De volgende scholen hebben een trajectvoorziening:

- Praktijkscholen: De Brug en De Faam. De trajectvoorziening op De Faam heet Xtra.
- Vmbo-scholen: Pascal Zuid, Saenredam College en Saenstroom opdc
- Havo/vwo-scholen: Bertrand Russell College, St. Michaël College en Zaanlands Lyceum. Het Bertrand Russell College maakt onderscheid tussen de onderbouw (Trajectgroep) en de bovenbouw (Trajectcoaches).
- Het Pascal College heeft een vergelijkbare voorziening: de structuurklas

3.2.2 Persoonlijke coaches

Een aantal scholen zien de inzet van persoonlijke coaches als een goede vorm van begeleiding, waarbij de individuele ondersteuningsbehoeften van leerlingen centraal staan. De persoonlijke coach helpt de leerling bij de ondersteuningsvragen die de leerling heeft, maar kan

ook fungeren als vertrouwenspersoon. Door de persoonlijke aandacht voelt de leerling zich gezien en heeft de leerling een duidelijk aanspreekpunt. Sommige scholen hebben persoonlijke coaches ingezet naast een ander arrangement.

De scholen waar leerlingen persoonlijk gecoacht worden, zijn:

- Zuiderzee College in de vorm van Team Persoonlijke Begeleiding; het team wordt gevormd door docenten van de school en een voormalige ambulante begeleider (psycholoog).
- Trias VMBO; persoonlijke coaches zijn docenten van de school.
- Pascal College; hier is de schoolmaatschappelijk werker de voornaamste coach voor de leerlingen die dat nodig hebben.

3.2.3 Traject op maat (TOM)

Een traject op maat lijkt op de ondersteuningsvorm met persoonlijke coaches. In een traject op maat wordt met een individuele leerling een aantal afspraken gemaakt en vastgelegd, waarbij het doel is de leerling zo optimaal mogelijk te laten functioneren. De afspraken kunnen liggen op het gebied van het onderwijsaanbod en/of op het gebied van ondersteuning. Indien nodig wordt extra ondersteuning geboden door leden van het zorgteam van de school.

Scholen die hiermee werken zijn:

- Zaanlands Lyceum, met name voor hoogbegaafde leerlingen
- Compaen VMBO, als individuele ondersteuning naast Interlokaal

3.2.4 Ondersteuningsarrangement in de klassensituatie

Deze ondersteuningsvorm pakt de ondersteuning aan vanuit de klassensituatie. Leerlingen, docenten en ouders worden betrokken bij het optimaal laten functioneren van de klas. Handelingsadviezen en een gemeenschappelijke aanpak zorgen ervoor dat zowel leerlingen, docenten als ouders betrokken zijn en een rol krijgen in het beter functioneren van de klas.

Scholen die deze vorm gebruiken zijn:

- Compaen VMBO in de vorm van Interlokaal
- Saenstroom opdc in de vorm van het interventieteam

3.2.5 Onderwijs aan hoogbegaafden

Sinds het schooljaar 2015/2016 is er geld beschikbaar gesteld voor onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen. De havo/vwo-scholen hebben hiervoor een plan opgesteld om te komen tot een goed aanbod, waarbij zowel aandacht is voor een passend onderwijsprogramma als voor de juiste begeleiding van hoogbegaafde leerlingen. Eén van de havo/vwo-scholen, het Zaanlands Lyceum, is begaafdheidsprofiel school en heeft aangeboden de expertise met de andere havo/vwo-scholen te delen.

3.2.6 Saenstroom dienstencentrum

Naast arrangementen waar leerlingen gebruik van kunnen maken, is in het opdc een dienstencentrum ingericht. De specialisten van Saenstroom opdc kunnen worden ingezet in de andere scholen, bijvoorbeeld voor het geven van sociale vaardigheidstrainingen, het doen van persoonlijkheidsonderzoeken, observaties, het afnemen van testen en dergelijke.

3.3 Ontwikkelingen in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) in de regio

De scholen voor voortgezet speciaal onderwijs in de regio (het Altra College en Dynamica VSO) hebben zich voorgenomen om leerlingen meer binnen de regio een passend ondersteuningsaanbod te bieden. Het gaat dan met name om leerlingen op het grensgebied praktijkonderwijs, zeer moeilijk lerend en zeer moeilijk opvoedbaar. Hier zijn ook de praktijkscholen bij betrokken.

3.3.1 Altra College

Het Altra College biedt onderwijs aan leerlingen met psychiatrische- en gedragsproblematiek (voormalig cluster 4). Altra heeft vestigingen in Krommenie en Purmerend. Voor de regio Zaanstreek-Waterland wordt gekeken naar een zo breed mogelijk onderwijsaanbod.

In de onderbouw van het Altra College in Krommenie kunnen leerlingen terecht met een vmbo-b-, -k- of -t-niveau. In Purmerend wordt daarnaast ook de havo aangeboden in de onderbouw.

Vanaf 1 augustus 2015 heeft het bestuur van Altra het onderwijsaanbod in de bovenbouw beter verdeeld over de twee scholen. Het Altra College in Krommenie richt zich in de bovenbouw vooral op de beroepsgerichte leerwegen van het vmbo en zoekt daarbij de samenwerking met het Regio College om een mbo-niveau-2-diploma mogelijk te maken. Daarbij wordt gekeken hoe de beroepsgerichte programma's, mogelijk in samenwerking met het reguliere vmbo en/of mbo kunnen worden vormgegeven. Het Altra College in Waterland richt zich in de bovenbouw vooral op de vmbo-t-leerlingen en wil dat de leerlingen daar een diploma halen en kunnen doorstromen naar regulier mbo. Leerlingen met havo/vwo-mogelijkheden moeten in de bovenbouw overstappen naar Altra Bleichrodt in Amsterdam Zuid-Oost.

3.3.2 Dynamica VSO

Bij Dynamica in Zaandam krijgen leerlingen met een verstandelijke beperking (voormalig zeer moeilijk lerende kinderen, ook wel zmlk) een passend onderwijsaanbod. Een belangrijke specifieke groep is de Teacchgroep. Hierin worden leerlingen met een ernstige vorm van autisme via de Teacchmethode begeleid. Sinds enige tijd is er ook een aanbod voor leerlingen met een meervoudige beperking. Een deel van de leerlingen die tot voor kort hiervoor naar Heliomare gingen, kunnen nu onderwijs volgen bij Dynamica.

3.3.3 Samenwerking VSO en praktijkscholen

Het Altra College en Dynamica werken samen met de praktijkscholen aan een aanbod op maat voor leerlingen op praktijkschoolniveau of op het grensgebied praktijkonderwijs/zmlk met ondersteuningsvragen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling of met psychische problematiek. Hierdoor zal in de toekomst een aantal leerlingen binnen de regio onderwijs kunnen volgen, waar dat nu nog buiten de regio gebeurt.

4 Tussenvoorzieningen

In een tussenvoorziening verblijft een leerling altijd op tijdelijke basis. Dit kan variëren van enkele weken tot twee jaar en in een enkel geval drie jaar. Leerlingen blijven altijd ingeschreven op een reguliere school, die verantwoordelijk is voor de leerling en het ontwikkelingsperspectief. Een school kan op het moment van verwijzing naar een tussenvoorziening niet de juiste ondersteuning bieden of heeft onvoldoende zicht op de achterliggende oorzaken. Het samenwerkingsverband heeft een aantal tussenvoorzieningen ondergebracht bij Saenstroom opdc en één voorziening in het Altra College.

4.1 Saenstroom opdc

4.1.1 Schakelklas en vmbo

In de schakelklas en het vmbo worden leerlingen geplaatst met forse leerachterstanden, gecombineerd met stagnatie in de sociaal-emotionele ontwikkeling. De leerlingen hebben wel de potentie om een vmbo-diploma te halen. In totaal hebben in het schooljaar 2015/2016 tweehonderd leerlingen gebruik gemaakt van deze voorziening.

4.1.2 Saenstroom TOP

Het doel van deze reboundvoorziening is leerlingen, die op een reguliere school niet meer te handhaven zijn, zo te begeleiden dat ze weer kunnen terugkeren naar hun oude of een andere school.

Saenstroom TOP wordt ook gebruikt als observatieplek, bijvoorbeeld als leerlingen na een verhuizing met een onduidelijk beeld worden aangemeld.

4.1.3 Saenstroom BBZ

Baanbegeleiding Zaanstad (BBZ) voorziet voor een klein aantal leerlingen in een behoefte. Door een combinatie van stage en onderwijs is het de bedoeling om leerlingen die op dat moment niet meer gemotiveerd zijn om te leren, te laten werken aan hun toekomst. Het doel van BBZ is voortijdig schooluitval te voorkomen, door leerlingen te begeleiden naar een beroeps- of bedrijfsopleiding.

4.1.4 Onderwijs op een andere locatie dan school

In het afgelopen jaar is Saenstroom opdc gestart met de begeleiding van een aantal leerlingen dat niet meer naar school kon komen en daarom aangewezen is op onderwijs op de thuislocatie. Dit onderwijs wordt gegeven met behulp van IVIO-lespakketten.

4.2 Diagnostische klas

Het Altra College geeft de doorontwikkeling van het voormalige Op De Rails-traject vorm in de diagnostische klas. In deze tussenvoorziening kunnen leerlingen maximaal een half jaar verblijven. Het gaat om leerlingen die zonder duidelijke oorzaak vastlopen in het regulier onderwijs. Ook leerlingen die voor langere tijd thuis hebben gezeten, kunnen in de diagnostische klas worden geplaatst. Door een intensieve begeleiding en jeugdhulp op de school wordt gekeken wat de redenen zijn en hoe de leerling het beste ondersteund kan worden. Het doel is om leerlingen terug te leiden naar het regulier onderwijs.

5 Doelen en resultaten

5.1 Doelen vanuit het ondersteuningsplan

In 2016 hebben we het ondersteuningsplan tussentijds geëvalueerd. Daarbij hebben we ook de stand van zaken van een aantal doelen van het samenwerkingsverband onderzocht.

Deze was als volgt:

1. De scholen voor regulier voortgezet onderwijs hebben één of meer arrangementen voor voormalige rugzakleerlingen per 1 augustus 2014 gerealiseerd.
2. De scholen voor praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs zorgen gezamenlijk voor mogelijkheden om leerlingen die naar een cluster-3- of cluster-4-school buiten de regio worden verwezen met een individueel traject binnen de regio op te vangen.
3. Het aantal onterechte afstromers is op 1 augustus 2016 substantieel (met meer dan vijftig procent) afgenomen ten opzichte van 1 augustus 2012. Dit doel onderzoeken we verder in 2017.
4. De expertise van het docententeam ligt bij de start van passend onderwijs op het niveau van de basisondersteuning. De aanpak van dyscalculie en het omgaan met verschillende leerstrategieën zijn op vrijwel alle scholen nog in ontwikkeling.
5. De competenties van docenten zijn op het niveau van de basisondersteuning. Scholen zijn hiermee zelf aan de slag gegaan en vanuit het samenwerkingsverband is gemeenschappelijke scholing georganiseerd in de vorm van modules van de master Special Educational Needs (Master SEN). Dit zal in 2018 een vervolg krijgen.
6. Het onderwijs sluit aan bij de 'één kind, één gezin, één plan'-gedachte en zoekt daarin adequate verbinding met de jeugdhulp. Alle scholen hebben een aantal uur schoolmaatschappelijk werk beschikbaar om de verbinding te maken met de wijkgerichte jeugdteams die de drie gemeenten (Zaanstad, Oostzaan en Wormerland) hebben ingericht om de jeugdhulp in te zetten. Twee keer per jaar vindt een gemeenschappelijke bijeenkomst plaats. Beide partijen zijn nog niet tevreden. De samenwerking kan beter, van integraliteit is nog geen sprake. Begin 2017 zal een uitgebreide evaluatie plaatsvinden. Op grond van deze evaluatie zullen nieuwe afspraken gemaakt worden om verbeteringen te realiseren.

Naast bovenstaande punten hebben we in de evaluatie aandacht besteed aan de inrichting van het samenwerkingsverband en de tevredenheid van de scholen over het samenwerkingsverband. De scholen waren unaniem tevreden over het functioneren van het samenwerkingsverband.

5.2 Resultaten van de ondersteuning op de scholen

Om zicht te krijgen op de ondersteuning in de scholen heeft het samenwerkingsverband de scholen bezocht en de ervaringen en gegevens van het schooljaar 2015/2016 besproken en geanalyseerd. Tijdens de gesprekken is de rechtmatigheid en doelmatigheid van de inzet van de middelen besproken. Voor komend jaar wordt een format ontwikkeld om de rechtmatigheid en doelmatigheid jaarlijks op eenduidige wijze inzichtelijk te maken.

5.2.1 Kengetallen

Tabel 1a: Leerlinggegevens per 1-10-2016 (bron: DUO)

	Regulier regio (aantal)	Pro regio (%)	Pro landelijk (%)	Iwoo regio (%)	Iwoo landelijk (%)	VSO (aantal)	VSO regio (%)	VSO landelijk (%)
1-10-2012	9.547	3,58	2,84	16,80	10,71	311	3,26	3,51
1-10-2013	9.796	3,67	2,92	16,07	10,67	326	3,33	3,61

1-10-2014	10.015	3,72	2,94	16,12	10,48	315	3,16	3,63
1-10-2015	10.023	3,78	2,97	16,33	10,38	337	3,37	3,47
1-10-2016	9.882	3,65	3,01	16,07	9,42	323	3,28	3,44

In tabel 1a is een aantal kengetallen weergegeven. Hierbij wordt de ontwikkeling van leerlingenaantallen en -percentages voor praktijkonderwijs, leerwegondersteuning en VSO weergegeven. Bij alle drie is een lichte daling te zien, waar dat vorig jaar nog een stijging was. Landelijk is ook een lichte daling zichtbaar, met uitzondering van het praktijkonderwijs, waar landelijk een lichte stijging is te zien. Landelijk is de daling het grootst bij het lwoo met bijna één procent. Een mogelijke oorzaak van deze landelijke daling is dat een aantal samenwerkingsverbanden gebruikmaakt van de mogelijkheid tot 'opting out', waardoor een deel van deze samenwerkingsverbanden geen (nieuwe) leerlingen meer hebben met lwoo. Ons samenwerkingsverband laat daar een daling zijn van 0,25 procent. Wel blijft de conclusie dat onze regio nog steeds ruim boven het landelijk gemiddelde zit wat betreft het aantal lwoo-leerlingen.

Tabel 1b Kengetallen Saenstroom schakelklas en vmbo

Leerlingenaantallen	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Instroom schakel	14	32	16
Instroom vmbo	105	70	88
Totaal schakel	14	30	16
Totaal vmbo	186	170	159
Totaal vmbo + schakel	200	202	175
Lwoo-leerlingen	108	115	120
Pro + t	40	40	18

Er zit fluctuatie in het aantal leerlingen dat wordt toegelaten tot het opdc. Dit komt overeen met het beeld van eerdere jaren. In 2016/2017 maken minder leerlingen gebruik van het vmbo-onderwijs en de schakelklas op het opdc. Het is nog te vroeg om hier te spreken van een trend.

Het aantal leerlingen met pro + t daalt. Dit zijn leerlingen met een pro-beschikking en een verklaring vanuit het samenwerkingsverband waarmee zij toelaatbaar zijn voor het vmbo. Het samenwerkingsverband heeft sinds 2016 deze verklaringen niet meer uitgegeven, maar gaat uit van de plaatsing in resp. vmbo en praktijkonderwijs. Zodra een leerling overstapt naar een andere schoolsoort, wordt dit voorgelegd aan het samenwerkingsverband en vindt een omzetting plaats.

5.2.2 Kwantitatieve gegevens

Aan de scholen is gevraagd om gegevens aan te leveren, zodat het samenwerkingsverband zich een goed beeld kan vormen van de kwaliteit van de ondersteuning op de scholen. Hiervoor zijn kwantitatieve gegevens opgevraagd en is aan de scholen gevraagd hiervan een analyse te maken. Vervolgens heeft de directeur van het samenwerkingsverband de scholen bezocht en is gesproken over de gegevens en de analyse.

De scholen evalueren tenminste elke twee jaar hun arrangementen. Daarbij gaat het in ieder geval om de resultaten die de leerlingen boeken na de begeleiding, de tevredenheid van ouders, leerlingen en personeel. Dit jaar is door een beperkt aantal scholen een dergelijke evaluatie uitgevoerd.

De kwantitatieve gegevens van de scholen zijn per schoolsoort in beeld gebracht: praktijk-scholen, vmbo-scholen, havo/vwo-scholen en het vmbo en de schakelklas van het opdc (zie

tabel 2). Tussen de scholen onderling zijn verschillen, deze zijn niet opgenomen in het overzicht. In het overzicht zijn de verschillen met het schooljaar 2014/2015 zichtbaar gemaakt.

Tabel 2: Leerlinggegevens 2014/2015 en 2015/2016 (opgave volgens scholen)

Tabel 2a.

	Praktijk- onderwijs	Praktijk- onderwijs	opdc	opdc
	14/15	15/16	14/15	15/16
Aantal leerlingen totaal	372	381	200	202
Aantal lln. OPP	372	381	200	202
Percentage lln. met OPP	100%	100%	100%	100%
Aantal in arrange- menten	54	65	43	40
Percentage in arran- gementen	15,0%	17,1%	21,5%	19,8%
Aantal verw. VSO	5	5	10	10
Percentage VSO	1,3%	1,3%	5,0%	5,0%
Aantal verw. TOP	1	4	3	0
Aantal verw. BBZ	0	0	0	0
Diagnostische klas	0	0	0	1
Chronisch ziek/ Fysieke beperking	2	1	1	4
Cluster 1/2	5	3	5	8

Tabel 2b.

	vmbo (excl. opdc)	vmbo (excl. opdc)	havo/vwo	havo/vwo
	14/15	15/16	14/15	15/16
Aantal leerlingen totaal	4892	4874	4480	4550
Aantal lln. OPP	160	169	112	146
Percentage lln. met OPP	3,3%	3,5%	2,5%	3,2%
Aantal in arrange- menten	189	217	132	158
Percentage in arran- gementen	3,9%	4,5%	2,9%	3,5%
Aantal verw. VSO	16	15	9	9
Percentage VSO	0,3%	0,3%	0,2%	0,3%
Aantal verw. TOP	25	18	5	7
Aantal verw. BBZ	7	9	0	0
Diagnostische klas	10	9	2	1
Chronisch ziek/ Fysieke beperking	15	10	9	26
Cluster 1/2	7	3	4	5

Tabel 2c.

	Totaal 14/15*	Totaal 15/16	Vershil
Aantal leerlingen totaal	9944	10012	+ 68
Aantal ln. OPP	844	903	+ 59
Percentage ln. met OPP	8,4%	9,0%	+ 0,6%
Aantal in arrange- menten	418	480	+ 62
Percentage in arran- gementen	4,2%	4,8%	+ 0,6%
Aantal verw. VSO	40	39	- 1
Perc. verw. VSO	0,4%	0,4%	0
Aantal verw. TOP	34	29	- 5
Aantal verw. BBZ	7	9	+ 2
Diagnostische klas	12	11	- 1
Chronisch ziek/ Fysieke beperking	27	41	+ 14
Cluster 1/2	21	19	- 2

*De gegevens van 14/15 zijn volgens opgave school, in de uiteindelijke cijfers van DUO zijn hier verschillen geconstateerd.

Opvallende punten:

- In het vmbo en havo/vwo zijn er meer leerlingen in een arrangement dan er OPP's zijn. Sommige scholen geven aan dat het maken van OPP's nog steeds een ontwikkelpunt is. Een aantal leerlingen maakt wel gebruik van een arrangement, maar in een lichte versie, waarvoor een OPP niet nodig is.
- Het aantal leerlingen in de arrangementen is op vrijwel alle scholen toegenomen. De scholen verklaren dit, doordat zij zien dat de zwaarte van de ondersteuningsvragen is toegenomen, waardoor leerlingen langer gebruik maken van het arrangement. De meeste scholen vinden dat zij nog wel kritischer mogen zijn op de toelating tot het arrangement. Ook komt het voor dat een leerling nog verbonden is aan het arrangement in de vorm van nazorg of vangnet.
- In de praktijkscholen en in het opdc is het aantal leerlingen dat gebruik maakt van een arrangement procentueel hoger dan in de andere scholen. Dit komt overeen met het beeld dat er vóór de invoering van passend onderwijs was, waarbij in het praktijkonderwijs en het opdc procentueel meer leerlingen een rugzak hadden.
- De tussenvoorzieningen worden nog steeds vooral gebruikt door de vmbo-scholen. Hier zien we wel een opvallende afname van de verwijzingen voor Saenstroom TOP vanuit het vmbo en een lichte toename bij het havo/vwo. Er is nog te weinig informatie om hieruit conclusies te trekken.

Tot slot valt op dat er nog geen verschuivingen van leerlingstromen hebben plaatsgevonden. Het aantal leerlingen in het VSO, opdc en de andere tussenvoorzieningen is vergelijkbaar met de jaren ervoor. In het VSO is een lichte daling te zien, waar vorig jaar nog een lichte stijging waarneembaar was. Hier is geen duidelijke oorzaak voor gevonden. Aannemelijk is dat de scholen zich in het eerste jaar vooral gefocust hebben op de ontwikkeling van de arrangementen. In het opdc is een daling te zien van de instroom in 2015/2016 ten opzichte

van 2014/2015. In 2016/2017 is weer een lichte stijging zichtbaar. Uit de gesprekken blijkt verder dat de scholen tevreden zijn over de samenwerking met de instellingen voor Cluster 1 en 2.

5.2.3 Tevredenheidsonderzoeken

Bij de tussentijdse evaluatie van het ondersteuningsplan kwam het volgende naar voren: scholen geven aan de eerste twee jaar veel te hebben geïnvesteerd in het goed laten functioneren van de arrangementen en de ontwikkelpunten uit het schoolondersteuningsprofiel te hebben opgepakt. De nadruk van de ontwikkelpunten lag in het vergroten van de competenties van docenten, het werken met het ontwikkelingsperspectief en (digitale) dossiervorming. De tevredenheid onder ouders, leerlingen en medewerkers is groot en neemt in de tijd toe. Aanpassingen zijn met name gedaan in het aanscherpen van procedures en het verbeteren van de organisatie. Het belangrijkste aandachtspunt voor de komende tijd is op alle scholen het overbrengen van de expertise uit de arrangementen naar het werken in de klassen en de verdere professionalisering van docenten.

De meeste scholen hebben in 2015 of 2016 een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd over het arrangement in de school. Dit levert een beeld op waarbij ouders en leerlingen over het algemeen zeer tevreden zijn over de wijze waarop de scholen de leerlingen begeleiden. Vooral op het gebied van betrokkenheid en communicatie scoren de scholen hoog. De meeste ouders en leerlingen waren tevreden over de geboden hulp en de mate waarin dat het functioneren van de leerlingen verbeterde. Hierin kwamen wel individuele verschillen naar voren. Zo was het ene kind op een school enorm vooruitgegaan, terwijl een ander kind op dezelfde school weinig verschil had gemerkt.

De tevredenheid onder medewerkers is ook positief beoordeeld. Bij alle scholen is te zien dat de medewerkers de ondersteuningsarrangementen een positieve ontwikkeling vinden, waarbij met name leerlingen met ondersteuningsbehoeften beter tot hun recht komen. Daar waar in het eerste jaar nog niet alle medewerkers in de scholen op de hoogte waren van het arrangement en wat daar precies gebeurde, zien we in het tweede jaar dat de meeste medewerkers goed op de hoogte zijn. Op alle onderzochte scholen zijn de voorzieningen goed bekend bij de medewerkers, maar wordt nog niet door de medewerkers optimaal gebruik gemaakt van de expertise. Ook is zichtbaar dat de docenten zich nog meer moeten ontwikkelen op het punt van handelen in de klas. Een aantal scholen heeft zich ingezet om de expertise vanuit de arrangementen over te brengen naar de klassensituatie in de vorm van observaties en handelingsadviezen, deze ontwikkeling verdient nog wel verdere aandacht.

Als ouders en school het niet eens zijn over de begeleiding of over een eventuele verwijzing naar een tussenvoorziening of VSO, kan het samenwerkingsverband onafhankelijk advies uitbrengen. In het schooljaar 2015/2016 heeft het samenwerkingsverband over negen leerlingen een formeel advies uitgebracht. In totaal zijn vijf adviezen opgevolgd en vier niet. Dit duidt er op, dat ondanks het onafhankelijke advies van het samenwerkingsverband, niet altijd overeenstemming wordt bereikt over het vervolg. Eén van de partijen wordt blijkbaar niet voldoende overtuigd en houdt vast aan het eigen inzicht.

Daarnaast kunnen ouders of school een onderwijsconsulent inschakelen om uit de situatie te komen. Tot slot kunnen ouders een klacht indienen bij het schoolbestuur of een geschil melden bij de landelijke geschillencommissie passend onderwijs.

Uit tabel 3 blijkt dat in de havo/vwo-scholen het meest gebruik wordt gemaakt van deze mogelijkheden. De indruk is dat ouders zich op havo/vwo-scholen minder makkelijk neerleggen

bij een advies waarbij hun kind verwezen wordt. Het geschil is negatief uitgevallen voor de school.

Tabel 3: Klachten en geschillen (volgens opgave scholen)

	Klachten bij bestuur	Geschillen commissie	Inzet onderwijsconsulenten	Adviezen SVZ
praktijkonderwijs	1		1	1
opdc				
vmbo (excl. opdc)			4	2
havo/vwo	3	1	4	4
(V)SO				2
Totaal	4	1	9	9

5.2.4 Resultaten diagnostische klas

In totaal hebben vijftien leerlingen gebruik gemaakt van de diagnostische klas. Van deze leerlingen zijn er acht geplaatst in het VSO, één leerling zit thuis en wordt begeleid en zes leerlingen zitten nog in het traject. Dit resultaat is teleurstellend. De belangrijkste redenen zijn:

- Voor een aantal leerlingen/ouders bleek een directe stap naar VSO te groot en is de diagnostische klas gebruikt als tussenstap;
- Voor een aantal leerlingen werd hulp of medicatie ingezet gelijktijdig met plaatsing in diagnostische klas. Hierdoor was er uitzicht op verbetering waardoor terugkeer naar regulier onderwijs tot de mogelijkheden behoorde;
- De verbinding tussen de school van herkomst en de diagnostische klas wordt niet consequent doorgevoerd, waardoor een terugkeer steeds verder uit beeld raakte.

Voor een aantal leerlingen bleek het VSO het meest passend na het traject in de diagnostische klas.

Het verbeterplan heeft niet geleid tot betere resultaten. Het Altra College herkent dit beeld ook in Amsterdam en gaat onderzoek doen naar de oorzaken. Vooralsnog blijft de diagnostische klas in 2017 beschikbaar.

5.2.5 Resultaten Saenstroom schakelklas en vmbo

In onderstaande tabel zijn de doorstroomgegevens van Saenstroom opgenomen:

Tabel 4: Doorstroomgegevens Saenstroom schakelklas en vmbo

Van -> naar	2014/2015	2015/2016
Schakel -> regulier vmbo	1	4
Schakel -> vmbo op opdc	13	24
Schakel -> pro	0	0
Schakel -> VSO	0	1
Vmbo opdc 1 -> vmbo regulier 2	3	1
Vmbo opdc 2 -> vmbo regulier 3	72	91
Vmbo opdc -> pro	4	1
Vmbo opdc -> VSO	10	9

5.2.6 Resultaten Saenstroom TOP

In 2015/2016 hebben 39 leerlingen gebruik gemaakt van Saenstroom TOP. De herkomst en doorstroom van deze leerlingen is terug te zien in resp. tabel 5a en 5b.

Tabel 5a: Herkomst leerlingen Saenstroom TOP

scholen	Aantal 2014/2015	Aantal 2015/2016	Percentage 2014/2015	Percentage 2015/2016
havo/vwo	5	9	13,50%	23%
vmbo	25	24	68%	61,5%
praktijkonderwijs	1	4	2,50%	10%
opdc	3	0	8%	0%
van buiten/ter observatie	3	2	8%	5%
Totaal	37	39		

Tabel 5b: Doorstroom leerlingen Saenstroom TOP

doorstroom	Aantal 2015/2016	Percentage 2015/2016
Regulier eigen school	20	51%
Regulier andere school	7	18%
MBO	2	5%
VSO	1	2,5%
Gesloten setting	2	5%
Thuiszitter	1	2,5%
Blijft op TOP	4	10%
Speciale voorziening	2	5%

In 2014/2015 is 70 procent van de leerlingen naar een passend vervolg in het regulier onderwijs gegaan. In 2015/2016 is dat 74 procent. In 2015/2016 is geen tevredenheidsonderzoek gedaan.

5.2.7 Resultaten Saenstroom BBZ

BBZ is een plusvoorziening. In 2015/2016 hebben twaalf leerlingen gebruik gemaakt van BBZ. In 2014/2015 waren dat er ook twaalf. Doel van de voorziening is voortijdig schoolverlaten voorkomen voor leerlingen die wegens persoonlijke omstandigheden geen motivatie meer hebben voor het vo. De doorstroom van de afgelopen twee jaar is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 6: Gegevens BBZ

	Aantal 2014/2015	Aantal 2015/2016
Instroom	12	12
Uitstroom		
Regio College, AanZ!		6
ROC BOL	9	1
ROC BBL	1	3
Vmbo 3/4	2	
Verlenging		2
Traject afgebroken		1

5.3 Thuiszitters en verzuimpreventie

Volgens de cijfers van leerplicht (zie tabel 7a) zijn er in 2015/2016 in totaal 22 leerlingen voor kortere of langere tijd thuiszitter geweest. Hiervan zijn dertien leerlingen weer in een onder-

wijssetting geplaatst. Drie leerlingen zijn 18 jaar geworden en vallen daarmee niet meer onder de kwalificatieplicht. Het aantal thuiszitters wordt eenmaal per drie maanden doorgegeven aan de inspectie, waarbij zichtbaar is welke stappen er worden gezet. Vanaf 2015/2016 zijn ook de gegevens van Oostzaan en Wormerland in de overzichten meegenomen.

Leerplicht is voor de registratie afhankelijk van de meldingen van de scholen. Naast ongeoorloofd verzuim is afgesproken om ook leerlingen te melden die geoorloofd thuiszitten, bijvoorbeeld vanwege psychische of lichamelijke redenen. De thuiszitters worden maandelijks met leerplicht besproken. Steeds meer wordt gekeken wat wel mogelijk is voor leerlingen die thuiszitten of voor wie dat dreigt te gebeuren. De overheid heeft hiervoor meer wettelijke ruimte gecreëerd en zal daarvoor enkele aanpassingen in de wet realiseren. In het kader van onderwijs op een andere locatie volgen vier leerlingen onderwijs op de thuislocatie onder begeleiding van Saenstroom opdc.

Het voorkomen van thuiszitten of voortijdig schoolverlaten is nog belangrijker geworden. Het belangrijkste signaal is het verzuim van een leerling. Om daar zicht op te krijgen, hebben de scholen een analyse gemaakt van het verzuim. Een overzicht is niet beschikbaar, omdat de gegevens van de verschillende scholen nog niet vergelijkbaar zijn (o.a. door het verschil in roosters en duur van een lesuur). Wel is duidelijk dat op veel scholen het ziekteverzuim onder leerlingen hoog is. Het samenwerkingsverband heeft samen met leerplicht een handreiking verzuimpreventie gemaakt, waarin de stappen zijn opgenomen, die door de school gezet kunnen worden om verzuim terug te dringen en mogelijk thuiszitten te voorkomen. In de uitvoering bleek het traject met de jeugdartsen nog niet optimaal te verlopen, onder meer door personeelsproblemen bij de GGD. Duidelijk is wel dat dit traject verbetering behoeft. In 2017 zullen hier nieuwe afspraken over worden gemaakt. De scholen hebben zich voorgenomen in hun eigen organisaties op dit punt meer sturing op te geven.

Naast thuiszitters zijn er absoluut verzuimers (leerlingen zonder schoolinschrijving) en leerlingen met een vrijstelling van leerplicht. In 2015/2016 zijn elf absoluut verzuimers bij leerplicht bekend. Daarvan zijn vijf leerlingen weer ingeschreven in een school (zie tabel 7b). Negen leerlingen hebben in 2015/2016 een vrijstelling van leerplicht gekregen: drie vanwege lichamelijke of psychische redenen, zes leerlingen volgden onderwijs in het buitenland (zie tabel 7c). Vanaf 2017 zullen nieuwe aanvragen voor vrijstellingen besproken worden met het samenwerkingsverband.

*Tabel 7a: thuiszitters (bron: leerplicht)
Gegevens hebben betrekking op Zaanstad, Oostzaan en Wormerland*

Thuiszitters	2015/2016
Bij aanvang schooljaar	3
Nieuwe gevallen daarna	20
Langer dan 3 maanden	17
Verhuisd	0
18 jaar geworden	3
opgelost	13

Tabel 7b: absoluut verzuim (bron: leerplicht)

Absoluut verzuim	2015/2016
Totaal	13
Langer dan 3 maanden	5
Weer ingeschreven	5

Bij het absolute verzuim is niet bij alle gesignaleerde leerlingen weer een inschrijving geregistreerd. Dit gaat om administratieve fouten of omdat een leerling niet meer woonachtig blijkt te zijn in de gemeente.

*Tabel 7c: vrijstellingen van de inschrijvingsverplichting (bron: leerplicht)
(deze gegevens betreffen het totaal van po, vo, (v)so en mbo)*

Vrijstellingen	2015/2016
Psych/lich. gronden (art. a)	60
Richting onderwijs (art. b)	6
Scholing buitenland (art. c)	35

De vrijstellingen zijn niet te herleiden naar een schoolsoort, omdat een deel van deze leerlingen een permanente vrijstelling krijgt vanaf 5 jaar. Vanaf 2016/2017 worden alle nieuwe aanvragen voor een vrijstelling met het samenwerkingsverband besproken.

Uit de overzichten blijkt dat het nog niet in alle gevallen lukt om een passende oplossing te vinden, zeker niet binnen drie maanden. Door het inhoudelijk volgen van de thuiszitters zien we wel steeds duidelijker welke problematiek er achter schuil gaat. Deze problematiek kun je grofweg indelen in:

- Psychiatrische problematiek – leerlingen worden in eerste instantie als thuiszitter geregistreerd. Later blijkt dat er psychiatrische problematiek wordt geconstateerd waarbij behandeling nodig is, voordat de leerling weer naar school kan. Deze leerlingen komen in een latere fase onder de noemer geoorloofd verzuim. School en samenwerkingsverband spannen zich in om deze leerlingen toch beperkt onderwijs te bieden in de thuissituatie.
- Problemen in de thuissituatie – hierbij zien we vaak dat er niet snel genoeg hulp wordt geboden in de gezinssituatie of dat er te lang gewacht is met het inschakelen van de hulpverlening. Soms is de hulp (nog) niet beschikbaar, soms willen ouders of jongeren niet geholpen worden en mijden zij de zorg.

5.4 Commissie voor toewijzing en advies (CTA)

De CTA heeft een evaluatieverslag gemaakt over het schooljaar 2015/2016.

De bevindingen zijn als volgt:

1. Tevredenheid commissieleden
De leden zijn tevreden over de samenwerking. Ze geven aan dat er voldoende ruimte is voor discussie en men is tevreden over de werkwijze. Wel is aangegeven dat de werkdruk het afgelopen jaar zeer hoog was, als gevolg van het omzetten van de oude indicaties naar een nieuwe TLV. Afgesproken is om in het komende jaar maximaal 15 dossiers per vergadering te bespreken.
2. Tevredenheid zorgcoördinatoren
De zorgcoördinatoren geven aan dat ze zeer tevreden zijn over de deskundigheid en ook zijn zij tevreden over de samenwerking en over de communicatie vanuit de CTA. Er is een aantal suggesties gegeven ter verbetering van het aanmeldformulier. Dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen in het formulier. Sommige zorgcoördinatoren willen een grotere bereikbaarheid van de CTA. Dit voorstel is niet overgenomen. De CTA is drie dagen telefonisch bereikbaar en de andere dagen via e-mail.
3. Adviezen

Naast de adviezen die scholen en ouders vragen, wordt ook in verband met het leerlingenvervoer een verklaring gevraagd aan het samenwerkingsverband met betrekking tot de dichtstbijzijnde passende school. Hierover adviseert de CTA aan de directeur van het samenwerkingsverband. Omdat bij de overgang van po naar vo hier niet altijd aan gedacht wordt, is er extra aandacht aan besteed op de pavo-avond. Ook zijn de omliggende samenwerkingsverbanden primair onderwijs hierop geattendeerd.

4. Kwaliteit dossiers

De kwaliteit van de aangeleverde dossiers is in vergelijking met vorig jaar verbeterd. Wel is van een aantal vo-scholen geconstateerd dat de evaluatie van het OPP nog te mager is. Hieraan zal bij de eerstvolgende studiemiddag passend onderwijs aandacht worden besteed.

In onderstaande tabellen is het aantal behandelde dossiers door de CTA opgenomen.

Tabel 8: Aantal aanmeldingen voor het vmbo en de schakelklas van Saenstroom opdc in 2014/2015 en 2015/2016

CTA opdc aanmeldingen 2014/2015			
	besproken	toegelaten	afgewezen
opdc aanmeldingen vanuit primair onderwijs	99	85	14
doorstroom 1 ^e leerjaar vanuit schakelklas	15	14	1
zijjinstroom	5	2	3

CTA opdc aanmeldingen 2015/2016			
	besproken	toegelaten	afgewezen
opdc aanmeldingen vanuit primair onderwijs	78	74	4
doorstroom 1 ^e leerjaar vanuit schakelklas	28	24	4
zijjinstroom	2	2	0

Tabel 9: Aantal aanmeldingen voor tussenvoorzieningen in 2014/2015 en 2015/2016

voorziening	14/15	14/15	15/16	15/16
	toegelaten	afgewezen	toegelaten	afgewezen
TOP	24	0	31	1
Diagnostische klas	13	1	14	3
Herstart	2	0	2	0
BBZ	11	2	10	1
Totaal	50	3	57	5

Tabel 10: Aantal TLV (toelaatbaarheidsverklaringen) - aanvragen in 2014/2015 en 2015/2016

	ingediend	toegekend	afgewezen	teruggetrokken
TLV 14/15	107	104	3	
TLV 15/16	271	264	6	1

De CTA heeft twaalf keer vergaderd over de toelating tot het vmbo en de schakelklas op het opdc en vijftien keer over de afgifte van de toelaatbaarheidsverklaringen.

5.5 Lwoo en pro

In 2016 was het samenwerkingsverband voor het eerst verantwoordelijk voor het toekennen van de aanwijzingen leerwegondersteuning en de toelaatbaarheidsverklaringen voor het praktijkonderwijs. Het ging dan uitsluitend om leerlingen die nieuw instromen. Voor leerlingen die al eerder een indicatie lwoo of pro hebben ontvangen van de RVC hoefde geen nieuwe verklaring of aanwijzing te worden gegeven. Deze blijven geldig tot de leerlingen de schoolsoort verlaten. Voor het adviseren over de aanwijzingen lwoo en de TLV's is een commissie gevormd van een permanent lid van de CTA en een lid uit de poule. Daarnaast is een deskundige gevraagd om een onafhankelijk advies te geven. De commissie werd ondersteund door een secretaresse. In totaal zijn 407 aanwijzingen lwoo en 52 TLV's voor het praktijkonderwijs afgegeven.

6 Samenwerking

6.1 Primair onderwijs

De samenwerking met het primair onderwijs is met name gericht op de overgang van primair naar voortgezet onderwijs. In 2015 is als gevolg van de invoering van de verplichte eindtoets gewerkt met een nieuwe povo-procedure. Daar waar voorheen bij alle leerlingen in groep 8 een capaciteitenonderzoek werd uitgevoerd, gebeurde dit na 2015 niet meer. Wel was het mogelijk een consultatiegesprek te voeren, voordat het definitieve advies werd uitgebracht. De basisschool nam het initiatief voor een gesprek. In totaal zijn in 2015 over 80 leerlingen consultatiegesprekken gevoerd, in 2016 waren dat er 103. De toename was vooral zichtbaar bij twijfel tussen vmbo-t en havo. Verder is de toename het gevolg van meer bekendheid en van de gesprekken in de warme overdracht, waarbij achteraf werd vastgesteld dat een consultatiegesprek zinvol was geweest.

In 2016 bleek vlak voor de advisering dat het geven van dubbele adviezen mogelijk moest zijn. In onze afspraken was juist uitgegaan van enkelvoudige adviezen. Dit gaf enige onrust, maar uiteindelijk kon het vo de leerlingen goed plaatsen. Doordat in 2017 dubbele adviezen weer zijn toegestaan in de povo-procedure, is de verwachting dat het aantal consultatiegesprekken zal afnemen.

In het OKR is rekening gehouden met de gegevens die de scholen uit hun leerlingvolgsysteem kunnen halen en welke informatie is opgenomen in de ontwikkelingsperspectieven (OPP) die de basisscholen gebruiken. De beschrijving in het OPP dat in het primair onderwijs wordt gebruikt, sluit goed aan bij het OPP in het voortgezet onderwijs. Wel bleek uit de verzamelde gegevens dat het OPP in het primair onderwijs minder vaak wordt opgesteld dan verwacht. Leerlingen die in het voortgezet onderwijs extra ondersteuning nodig hadden, bleken slechts in een beperkt aantal gevallen te beschikken over een OPP als deze leerlingen afkomstig waren uit het regulier basisonderwijs. Leerlingen die vanuit het SBO naar het vo kwamen, hadden allemaal een OPP.

De samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs voeren structureel overleg met de gemeenten in het zogenaamde kernteam over de aansluiting met de jeugdhulp en andere gemeenschappelijke thema's.

6.2 Aansluiting vo-mbo

In de aansluiting tussen vo en mbo van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, hebben we een aantal vorderingen gemaakt:

- Er zijn afspraken gemaakt over de overdracht van gegevens (via Intergrip);
- In een gezamenlijk overleg met de gemeente Zaanstad zijn de eerste stappen gezet over de zaken die afgesproken moeten worden rond kwetsbare jongeren: o.a. in de overgang naar het mbo en in de aansluiting arbeidsmarkt;
- In het kader van voortijdig schoolverlaten wordt intensief gevolgd welke resultaten er worden geboekt (Zaans Verbond);
- De plusvoorzieningen zijn geëvalueerd. De inzet in de arrangementen en in de voorziening BBZ is voor één jaar verlengd. Nieuwe afspraken worden gemaakt voor het schooljaar 2017/2018.

Er is ook een belangrijk knelpunt gesignaleerd. Leerlingen die in het mbo vastlopen, voor een deel voormalige VSO-leerlingen, vallen regelmatig terug naar het VSO om daar een traject *Altra Werkt!* te volgen, of een niveau-1- of niveau-2-diploma te halen. Ook heeft het VSO

een aantal leerlingen dat niet wordt toegelaten tot het mbo, omdat deze de noodzakelijke ondersteuning in het mbo niet kunnen leveren. De leerlingen hebben dan een toelaatbaarheidsverklaring nodig van het vo, terwijl zij in feite mbo-leerlingen zijn. De invulling van de zorgplicht door het mbo en de toelaatbaarheid van VSO-leerlingen in het mbo vragen aandacht. Ook moet gekeken worden wie een mbo niveau-2-opleiding in het VSO betaalt. Oplossingen zijn nog niet voorhanden.

6.3 Gemeenten

- Leerplicht

De afdeling leerplicht van de gemeente Zaanstad gaat niet alleen over de leerlingen uit Zaanstad, maar ook over die uit Wormerland en Oostzaan. Dit is een voordeel, omdat vrijwel de gehele populatie van het vo in onze regio onder verantwoordelijkheid van de afdeling leerplicht van de gemeente Zaanstad valt. De volgende activiteiten zijn dit jaar uitgevoerd:

- Maandelijks bespreking thuiszitters
- Leerplichtspreekuur
- Deelname aan de zorgadviesteams op de scholen.

De afdeling leerplicht denkt actief mee in oplossingen. De scholen zijn tevreden over de inzet en ondersteuning van leerplicht.

- Leerlingenvervoer

De gemeente Zaanstad vraagt aan het samenwerkingsverband een verklaring, waarin staat wat de dichtstbijzijnde passende school is voor een leerling, om daar de toekenning van het leerlingenvervoer op af te stemmen. Ouders en basisscholen zijn zich er niet altijd bewust van dat het vervoer naar een school buiten de regio niet in alle gevallen in aanmerking komt voor (volledige) vergoeding. De voorlichting hierover is aangepast en dit wordt nadrukkelijker onder de aandacht gebracht.

- Jeugdhulp

Alle gemeenten in de regio werken met wijkgerichte jeugdteams. De scholen hebben leerlingen uit meerdere wijken. Om de aansluiting te optimaliseren, hebben de gemeenten het schoolmaatschappelijk werk voor drie uur per week gefaciliteerd. Er is voor zorgcoördinatoren, schoolmaatschappelijk werkers en jeugdteams een aantal activiteiten georganiseerd om de samenwerking te stimuleren, met onder andere twee studiemiddagen. De ervaringen met de jeugdteams zijn verschillend. Naast goede ervaringen waarbij de jeugdteams actief samenwerken met de school en zoeken naar een gezamenlijke aanpak, is bij een aantal jeugdteams de afstand tot het onderwijs nog groot. De scholen lopen aan tegen een gebrek aan communicatie, de doorlooptijden in de hulpverlening (vooral richting GGZ) en het onvoldoende kunnen uitwisselen van informatie vanwege privacy. Ook ervaren scholen regelmatig dat ouders de ondersteuning vanuit een jeugdteam tegenhouden of vertragen. De verwachtingen van scholen bij de inzet van de jeugdbescherming komen niet overeen met de werkelijkheid. De verwachtingen zijn dat de jeugdbescherming snel kan doorpakken, maar dat blijkt in de praktijk niet te gebeuren.

Ook wordt geconstateerd dat scholen soms te lang wachten met het betrekken van professionals bij de ondersteuning. De jeugdgezondheidszorg is vorig jaar actiever betrokken geweest bij het inzichtelijk maken van geoorloofd schoolverzuim. De aanpak is nog niet overal goed uitgevoerd (o.a. door capaciteit bij de jeugdartsen), maar de verwachting is dat dit in 2017 beter gaat lukken.

Bovenstaande punten zijn besproken in het kernteam, het maandelijks overleg tussen de samenwerkingsverbanden en de gemeenten. Hierin ervaren we een goede samenwerking, waarbij alle partijen actief zoeken naar oplossingen.

- Aansluiting arbeidsmarkt

Het creëren van arbeidsplaatsen voor jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt blijft achter bij de vraag. Nu veel jongeren, die voorheen in de Wajong terecht konden komen, daar nu niet meer voor in aanmerking komen, is de behoefte heel groot. Omdat deze jongeren ook blijvende begeleiding op de werkplek nodig hebben, zien we dat een deel van deze jongeren na 1 of 2 jaar thuis komt te zitten. Ze zijn dan niet meer in beeld van het onderwijs. In het kader van het beleid voortijdig schoolverlaten wordt deze doelgroep benoemd als kwetsbare jongeren. Mogelijk kan het beleid dat in 2017 wordt afgesproken in het kader van vsv hier een bijdrage aan leveren. Belangrijk is dat de gemeente actiever inzetten in het creëren van passend werk.

7 Financiën

7.1 Financieel verslag

In het kalenderjaar 2016 is een positief resultaat van € 175.000 behaald. Hiervan is € 96.000 afkomstig van het verschil tussen ontvangen en doorbetaalde bekostiging voor lwoo en pro. Het restant van € 79.000 is het resultaat uit de bedrijfsvoering en doorbetalingen van overige programma's. In de begroting was rekening gehouden met een hoger positief resultaat (€ 284.000). De definitieve telling van het aantal LWOO leerlingen per 1 oktober 2015 was hoger dan waar in de begroting 2016 van was uitgegaan. De afdrachten voor lwoo aan de scholen in 2016 zijn daarmee hoger en het positieve verschil bij SVZ kleiner.

Het eigen vermogen van SVZ bedraagt € 660.000. Een deel hiervan wordt gereserveerd voor de verwachte verevening van de budgetten van lwoo en pro. Voor onze regio zou dit een flinke vermindering van de bekostiging betekenen. De bedragen die tot het moment van verevening overblijven worden gereserveerd om te gebruiken in de periode na de verevening.

Op het gebied van treasury zijn geen bijzonderheden. Middelen die niet direct nodig zijn worden weggezet op de spaarrekening bij de Rabobank.

7.2 Continuïteitsparagraaf

7.2.1 Leerlingen en personele bezetting

	1-10-2016	2017	2018	2019
Aantallen leerlingen van vestigingen aangesloten bij het SVZ	9.882	9.826	9.699	9.778
Personele bezetting	31-12-2016			
Bestuur / Management	0,87	0,87	0,87	0,87
Ondersteunend Personeel	0,70	0,70	0,70	0,70

Toelichting

Het samenwerkingsverband heeft weinig personeel in dienst. Er heeft een uitbreiding van de ondersteuning plaatsgevonden vanaf 2016 in verband met de omvang en complexiteit van de werkzaamheden, o.a. door de verantwoordelijkheid voor de toekenning van lwoo- en pro-middelen.

7.2.2 Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting is opgesteld voor kalenderjaren. Conform de doelstelling en uitgangspunten van het samenwerkingsverband worden de beschikbare middelen na afdracht zoveel mogelijk ingezet in tussenvoorzeningen en doorgezet naar de aangesloten scholen ten behoeve van hun arrangementen.

	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Baten				
Rijksbijdragen	15.194.527	14.943.000	14.842.500	14.684.000
Afdrachten	12.133.435-	11.847.000-	11.799.000-	-11.562.000
Doorbetalingen	2.243.786-	2.464.500-	2.490.500-	-2.547.500
Totaal Rijksbijdragen	817.306	631.500	553.000	574.500
Overige baten	383.040	360.000	239.000	239.000
Totaal baten	1.200.346	991.500	792.000	813.500
Lasten				
Personele lasten	138.387	130.000	130.000	130.000
Huisvestingslasten	8.000	8.000	8.000	8.000
Overige lasten	882.879	606.000	485.000	485.000
Totaal lasten	1.029.266	744.000	623.000	623.000
Resultaat	171.080	247.500	169.000	190.500
Financiële baten	4.104	-	-	-
Eindresultaat	175.184	247.500	169.000	190.500

7.2.3 Meerjarenbalans

Activa	2016	2017	2018	2019
Materiele vaste activa	-	-	-	-
Vlottende activa	121.737	46.100	58.200	70.300
Liquide middelen	893.366	1.200.200	1.357.100	1.535.500
Totaal activa	1.015.103	1.246.300	1.415.300	1.605.800
Passiva				
Algemene reserve	563.138	563.138	563.138	563.138
Reserve lwoo/pro	96.620	344.120	513.120	703.620
Voorziening	4.442	4.442	4.442	4.442
Kortlopende schulden	350.903	334.600	334.600	334.600
Totaal passiva	1.015.103	1.246.300	1.415.300	1.605.800

Tot op heden is nog geen besluit genomen over een nieuwe landelijke verdeling van de middelen lwoo/PrO. De verwachting is dat een nieuwe verdelingssystematiek leidt tot een afname van het budget. Het overschot van de lwoo/pro middelen van 2016 wordt derhalve in de meerjarenbalans toegevoegd als bestemmingsreserve.

7.2.4 Kengetallen

Met betrekking tot de kengetallen wordt uitgegaan van de kengetallen zoals die ook voor schoolbesturen gelden. Normgetallen voor samenwerkingsverbanden zullen over 1 tot 2 jaar beschikbaar zijn. Tot er meer duidelijkheid is over specifiek voor samenwerkingsverbanden te hanteren kengetallen, hebben we er voor gekozen om de kengetallen voor de toekomst hier niet te vermelden.

Kengetallen financiële positie	2016	2015
Solvabiliteit 1 EV/TV	0,65	0,49
Liquiditeit (current ratio)	2,89	1,95
Rentabiliteit	14,59%	3,86%
Personele lasten/Totale lasten	13,45%	11,59%

7.3 Interne beheersing en risicomanagement

7.3.1 Interne beheersing

Jaarlijks wordt de begroting voor het volgende kalenderjaar opgesteld. Monitoring van de resultaten wordt viermaal per jaar gedaan door middel van een financieel overzicht waarin verschillen tussen begroting en realisatie worden geanalyseerd en toegelicht. Indien deze analyse aanleiding geeft tot verschillen op jaarbasis, dan wordt de forecast hierop bijgesteld.

Binnenkomende financiële beschikkingen van het ministerie worden gecontroleerd en vergeleken met de gemaakte aannames in de begroting. Leerlingaantallen en -kenmerken worden gemonitord, zodat we voortdurend in staat zijn onze financiële positie en prognoses te beoordelen en zo nodig aan te passen.

7.3.2 Risico's

De directe risico's voor het samenwerkingsverband als organisatie zijn beperkt, omdat de middelen vooral worden doorgezet naar de scholen. Voor het samenwerkingsverband bestaat er vooral een risico in geval er sprake is van langdurig ziekteverzuim. Hiervoor wordt geen aparte voorziening getroffen. Het risico zal gedekt worden vanuit de buffer van het eigen vermogen.

Voor de aangesloten besturen zijn de volgende risico's te noemen:

1. Veranderingen in leerlingontwikkeling, b.v. als er meer leerlingen in aanmerking komen voor VSO dan verwacht. In principe is de commissie voor toewijzing en advies onafhankelijk bij het geven van adviezen over een toelaatbaarheidsverklaring. De commissie brengt advies uit aan de directeur-bestuurder, die uiteindelijk beslist. Daarmee liggen de sturingsmogelijkheden bij de directeur-bestuurder. Indien er toch meer leerlingen gebaat zijn bij VSO dan verwacht, betekent dit voor de reguliere scholen dat er minder middelen voor extra ondersteuning beschikbaar zijn.
2. In 2016 zijn de budgetten voor leerwegondersteuning en praktijkonderwijs voor het eerst onder de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband gekomen. Op basis van de afgegeven indicaties voor praktijkonderwijs en leerwegondersteuning zal DUO de bijbehorende budgetten direct uitkeren aan de scholen waar deze leerlingen staan ingeschreven. De overgebleven middelen komen ten goede aan het samenwerkingsverband en vallen onder de lichte ondersteuning. Indien de middelen niet toereikend zijn, worden deze ingehouden op het toe te kennen lichte ondersteuningsbudget van het samenwerkingsverband. Het risico wordt klein geacht. Vooraf worden ook geen maatregelen afgesproken. Op het moment dat het zich

- voordoet moet kritisch gekeken worden welke consequenties dit heeft voor de verdeling van deze middelen onder de reguliere scholen en de tussenvoorzieningen.
3. In het wetsvoorstel integratie van lwoo en pro in passend onderwijs wordt gesproken over een mogelijke verevening van de budgetten voor lwoo en pro. Een verevening zou voor de scholen die lwoo of pro verzorgen een flinke vermindering van de middelen betekenen (30 procent). In 2016 is een adviesrapport uitgebracht waarin geadviseerd wordt niet over te gaan op verevening, maar wel te kijken naar een andere verdeelsystematiek. De verwachting is dat ook deze nieuwe systematiek zal leiden tot een verlaging van het budget, maar dat het effect minder groot zal zijn. De directeuren van de vmbo- en praktijkscholen zijn met elkaar in gesprek om de mogelijke consequenties van een andere verdeelsystematiek voor te bereiden. Landelijke besluitvorming wordt verwacht in 2017. De verwachting is dat de daadwerkelijke toepassing van nieuwe wetgeving vervolgens vanaf 2020 zal worden uitgevoerd. Als beheersmaatregel is afgesproken de middelen die in de komende jaren overblijven vanuit het budget lwoo en pro te reserveren voor dit risico.

Zowel bij het eerste als tweede genoemde risico kan bij een overschrijding van het budget van het samenwerkingsverband in het uiterste geval worden gekort op de lumpsum van alle scholen van het samenwerkingsverband.

7.4 Aandachtspunten voor 2017

- Opstellen ondersteuningsplan 2018-2022
Het huidige ondersteuningsplan loopt tot 2018. In de 2017 wordt het nieuwe ondersteuningsplan voorbereid.
- Beleid formuleren met betrekking tot loslaten landelijke criteria lwoo
Naar verwachting worden de criteria niet in 2018 maar pas in 2019 landelijk losgelaten. De scholen in de regio onderzoeken of vanaf 2018 door 'opting out' de huidige criteria kunnen worden losgelaten.
- Thuiszitters aanpak, inclusief preventie ziekteverzuim en terugdringen van vrijstellingen in het onderwijs
Er wordt in 2017 stevig ingezet om in het kader van het Thuiszitters Pact beleid te formuleren voor de regio. Daarbij zijn zowel de gemeenten, de jeugdhulpverlening, de GGD en de samenwerkingsverbanden betrokken. Er wordt gestreefd naar een gezamenlijk beleid voor po en vo.
- Samenwerking met jeugdhulpverlening (o.a. inzet schoolmaatschappelijk werk)
Begin 2017 wordt de inzet van het schoolmaatschappelijk werk geëvalueerd. Deze evaluatie moet leiden tot nieuwe afspraken met de gemeenten over de samenwerking en de subsidie.
- Beleid formuleren met betrekking tot voortijdig schoolverlaten in samenwerking met mbo en RMC Regio 21 (2017-2020)
Sinds 2016 is een nieuw convenant 'Aanval op de uitval' van kracht. Voor het schooljaar 2016/2017 is voortgeborduurd op het vorige convenant, om wat ruimte te creëren voor het formuleren van goed plannen vanaf 2017/2018.
- Ontwikkelen van een format om de rechtmatigheid en de doelmatigheid jaarlijks op eenduidige wijze inzichtelijk te maken.

8 Jaarrekening

8.1 Grondslagen voor de jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO).

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

De activa en passiva zijn voor zover niet anders vermeld opgenomen tegen nominale waarde. Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen enerzijds de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en anderzijds de kosten en lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Voor zover voor het vereiste inzicht noodzakelijk wordt geacht worden de verbonden partijen afzonderlijk opgenomen en toegelicht.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Vorderingen (debiteuren)

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Grondslagen voor de voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening personeelsbeloningen

De voorziening personeelsbeloningen jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt geen rekening gehouden met verwachte salarisstijging, wel met de blijfkans. Bij het contant maken is 2,5% als disconteringsvoet gehanteerd.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd; uitgaven en risico's die hun oorsprong hebben in het boekjaar worden in de jaarrekening verwerkt indien zij bekend zijn op het moment van het opmaken van de jaarrekening.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

8.2 Balans per 31-12-2016

Activa			
	31-12-2016	31-12-2015	
€	€		
<u>Vlottende activa</u>			
Debiteuren	21.552	13.906	
Overlopende activa	100.185	46.568	
Liquide middelen	<u>893.366</u>	<u>881.109</u>	
<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>1.015.103</u>	<u>941.583</u>	
Totaal activa	1.015.103	941.583	
Passiva			
	31-12-2016	31-12-2015	
€	€		
<u>Eigen vermogen</u>	659.758	484.574	
<u>Voorzieningen</u>	4.442		
<u>Kortlopende schulden</u>			
Crediteuren	158.272	173.161	
Overlopende passiva	185.328	276.800	
Belastingen en sociale premies	7.303	<u>7.048</u>	
<u>Totaal kortlopende schulden</u>	<u>350.903</u>	<u>457.009</u>	
Totaal passiva	1.015.103	941.583	

8.3 Staat van baten en lasten 2016

	Gerealiseerd 2016	Begroting 2016	Gerealiseerd 2015
Baten			
Totaal zware en lichte ondersteuning	15.194.527	14.961.500	3.701.552
Afdracht via DUO	12.133.435-	11.692.000-	1.535.561-
Totaal doorbetalingen	2.243.786-	2.304.500-	1.566.566-
Totaal Rijksbijdragen	817.306	965.000	599.425
Overige baten	383.040	318.000	362.972
Totaal baten	1.200.345	1.283.000	962.397
Lasten			
Personele lasten	138.387	124.000	114.025
Huisvestingslasten	8.000	8.000	8.000
Overige lasten	882.879	872.000	806.666
Totaal lasten	1.029.265	1.004.000	928.691
Resultaat	171.080	279.000	33.706
Financiële baten	4.104	5.000	5.536
Eindresultaat	175.184	284.000	39.242

Voor een toelichting op de verschillen tussen de gerealiseerde cijfers t.o.v. de begroting wordt verwezen naar paragraaf 8.9.

8.4 Kasstroomoverzicht

	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	171.080	33.701
Mutaties voorzieningen	4.442	-
Veranderingen in vlottende middelen:		
Vorderingen	-61.263	50.149
Schulden	-106.106	236.511
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	-167.369	286.660
Ontvangen interest	4.104	5.540
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	12.257	325.901
Mutatie liquide middelen	12.257	325.901

8.5 Toelichting balans

Activa	31-12-2016	31-12-2015
<i>Flottende activa</i>	€	€
<u>Debiteuren</u>	21.552	13.906
<u>Overlopende Activa</u>		
Plusvoorziening via ROC Amsterdam (afrekening 2012-2016)	54.400	13.600
Subsidie Gemeente Zaanstad SMW (afrekening 2016)	8.276	4.250
Subsidie Gemeente Oostzaan SMW	13.385	
Subsidie Gemeente Wormerland SMW	20.020	23.182
Rente spaarrekening	4.104	5.536
Totaal overlopende activa	100.185	46.568
<u>Liquide middelen</u>		
Rekening courant	30.000	179.979
Spaarrekening	863.366	701.130
Totaal liquide middelen	893.366	881.109

Het eigen vermogen laat het volgende verloop zien:

	31-12-2015	resultaat	31-12-2016
	€	€	€
Algemene reserve	484.574	78.564	563.138
Reserve LWOO/PrO	-	96.620	96.620
Eigen vermogen	484.574	175.184	659.758

Aan de ALV wordt voorgesteld om van het totale exploitatiesaldo ad € 175.184 het deel dat gerealiseerd is op lwoo/pro ad € 96.620 aan de reserve lwoo/pro toe te voegen en € 78.564 aan de algemene reserve met het doel om het in schooljaar 2017/2018 in te zetten. Het voorstel is reeds verwerkt in het eigen vermogen.

Passiva	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
<u>Voorzieningen</u>		
Voorziening personeelsbeloning	4.442	-
<u>Totaal voorzieningen</u>	4.442	
<i>Kortlopende schulden</i>		
<u>Crediteuren</u>	158.272	173.161
<u>Overlopende passiva</u>		
Altra; verplichte AB bij VSO	157.905	193.130
Doorbetaling AWBZ aan VSO	-	16.000
Bekostiging hoogbegaafden	-	32.000
Controle jaarrekening	8.000	7.000
Controle / administratieve lasten Plusvoorziening	4.024	-
Diensten derden (detachering)	7.026	-
Vacatiegelden	3.590	-
Netto loon	593	-
Reservering vakantiegeld	4.190	3.603
Vooruitontvangen subsidie Schoolmaatschappelijk Werk	-	25.044
Divers	-	23
<u>Totaal overlopende passiva</u>	185.328	276.800
<u>Belastingen en sociale premies</u>		
Loonheffing	5.816	5.629
Pensioenpremie	1.487	1.383
IPAP	-	36
<u>Totaal belastingen en sociale premies</u>	7.303	7.048

8.6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er is een Dienstverleningsovereenkomst begeleiding passend onderwijs afgesloten met Stichting Altra. Ingaande 1-8-2016, voor de duur van drie schooljaren en derhalve eindigend op 1-8-2019. Per schooljaar € 378.972.

Ook is er een Dienstverleningsovereenkomst met OVO-Zaanstad afgesloten voor 2017, met een stilzwijgende verlenging van telkens 1 jaar. € 59.545 per jaar.

8.7 Verbonden partijen

Het Coöperatief Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Zaanstreek heeft de volgende leden die als verbonden partijen worden aangemerkt:

- Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Zaanstad;
- Stichting VO Compas;
- Stichting Zaan, Interconfessioneel Voortgezet Onderwijs;
- Onderwijsstichting St Michaël;
- Stichting Zaan Primair voor Openbaar Primair en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs;
- Stichting Altra;
- Stichting Heliomare.

8.8 Toelichting staat van baten en lasten

	Gerealiseerd 2016	Begroting 2016	Gerealiseerd 2015
Baten			
Rijksbijdragen			
Lichte ondersteuning	941.175	943.500	871.175
Verevening lichte ondersteuning	47.677	47.500	95.353
Lichte ondersteuning LWOO	7.212.697	7.209.500	-
Lichte ondersteuning PRO	1.537.870	1.537.000	-
Zware ondersteuning	5.493.540	5.262.000	2.751.641
Verevening zware ondersteuning	38.432-	38.000-	16.617-
Totaal zware en lichte ondersteuning	15.194.527	14.961.500	3.701.552
Afdracht LWOO (via DUO)	7.012.059-	6.746.000-	-
Afdracht PrO (via DUO)	1.620.641-	1.624.500-	-
Afdracht VSO teldatum (via DUO)	3.500.735-	3.321.500-	1.535.561-
Totaal afdrachten	12.133.435-	11.692.000-	1.535.561-
Michaël College	184.177-	121.000-	85.143-
Pascal Zuid VMBO	63.713-	82.500-	37.710-
Pascal College HAVO/VWO	117.909-	50.000-	56.721-
De Faam	52.755-	50.000-	21.099-
Zaanlands Lyceum	155.499-	116.000-	89.746-
Compaen	102.683-	79.000-	59.694-
Saenredam College	87.986-	76.500-	65.424-
ISK	9.809-	8.500-	6.096-
Zuiderzee College	84.360-	73.000-	58.908-
De Brug	39.613-	37.000-	11.403-
Bertrand Russell College	150.603-	112.500-	85.842-
Trias	188.582-	163.500-	139.175-
Saenstroom	624.493-	598.500-	593.589-
Altra College	126.965-	125.000-	105.564-
AWBZ aan VSO Dynamica XL	47.750-	20.000-	40.000-
Frictiekosten VSO	48.984-	240.000-	110.452-
Hoogbegaafden (4 havo/vwo scholen)	-	108.500-	-
Inhuur expertise scholen (Stichting Altra v.a. 1-8-'16)	157.905-	193.000-	-
LWOO/PrO na 1-10	-	50.000-	-
Totaal doorbetalingen	2.243.786-	2.304.500-	1.566.566-
Totaal Rijksbijdragen	817.306	965.000	599.425
Overige baten			
Bijzondere projecten SMW	225.186	239.000	194.388
Bijzondere projecten Plusvoorziening	136.000	79.000	136.000
Overige baten	21.854	-	32.584
Overige baten	383.040	318.000	362.972
Totaal Baten	1.200.345	1.283.000	962.397

De doorbetalingen die na aanvraag zijn gedaan betreffen:

- Friciekosten VSO; de groeibekostiging die is doorbetaald was lager dan begroot. Het restant is via programma 8 doorbetaald aan de scholen.
- Hoogbegaafden; het budget is aan het Michaël College, Pascal College, Zaanlands Lyceum en het Bertrand Russel College doorbetaald via programma 9.
- LWOO/PrO na 1-10; er zijn geen aanvragen geweest. Het bedrag is toegevoegd aan de reserve LWOO/PrO.

De Rijksbijdragen zware en lichte ondersteuning zijn hoger dan begroot. Datzelfde geldt voor de afdrachten. Enerzijds omdat in de begroting met een lager leerlingaantal is gerekend, anderzijds omdat de normbedragen naar boven zijn aangepast.

Een nadere toelichting op de verschillen ten opzichte van begroting staat in paragraaf 8.10.

De doorbetalingen aan de scholen zijn uitgevoerd volgens onderstaande programma's:

	Gerealiseerd 2016	Begroting 2016	Verschil 2016
Programma 2 De Diagnostische klas	126.965	125.000	1.965-
Programma 3 Rebound	205.000	205.000	-
Programma 4 Aanvulling OPDC	215.000	215.000	-
Programma 5 Dienstencentrum	20.004	20.000	4-
Programma 6 Lichte ondersteuning Scholen	80.016	80.000	16-
Programma 8 Extra ondersteuning	1.186.670	1.001.000	185.670-
Programma 9 Budget hoogbegaafden	108.500	108.500	-
Programma 10 Uitdelingen AWBZ/Teacchgroep	47.750	20.000	27.750-
programma 11 Extra uitdelingen	46.992	47.000	8
Programma 12 Frictie VSO	48.984	240.000	191.016
Programma 14 Inhuur expertise scholen	157.905	193.000	35.095
programma 15 LWOO/PrO verwijzingen na 1-10	-	50.000	50.000
Totaal programma's doorbetalingen 2 t/m 15	2.243.786	2.304.500	60.714
Totaal programma's doorbetalingen	2.243.786	2.304.500	60.714

De overige baten zijn als volgt te specificeren:

	Gerealiseerd 2016	Begroting 2016	Gerealiseerd 2015
Overige baten			
Bijzondere projecten SMW	225.186	239.000	194.388
Bijzondere projecten Plusvoorziening	136.000	79.000	136.000
Overige baten	21.854	-	32.584
Overige baten	383.040	318.000	362.972
Totaal Baten	1.200.345	1.283.000	962.397

Een nadere toelichting op de bijzondere projecten staat in paragraaf 8.9.

De lasten zijn als volgt te specificeren:

		Gerealiseerd 2016	Begroting 2016	Gerealiseerd 2015
Personele lasten				
Lonen en salarissen	4000	89.187	84.500	76.060
Incidenteel loon	4001	1.510	-	-
Vakantiegeld	4003	7.086	6.500	5.996
13e maand	4004	-	-	480
Eindejaarsuitkering	4005	6.933	7.000	5.547
Bindingstoelage	4006	210	-	200
Loonwaarde 50 cao uren	4008	4.514	-	-
Reislasten woon-werk	4050	652	500	557
Reis- en verblijfkosten dienststreizen	4051	688	-	347
Sociale lasten	4010	12.069	10.500	9.533
Netto vergoedingen	4052	615	500	289
Pensioenlasten	4020	13.389	11.500	12.117
Inleenpersoneel	4040	-	9.000	-
Toevoeging voorziening personeelsbeloning	4031	4.442	-	-
Scholing en training	4110	3.736	1.000	2.481
Personeelszorg	4116	-	500	-
Kosten personeelsadministratie	4117	35	1.000	418
Kosten goed werkgeversschap	4130	-	500	-
Dooreberekende loonlasten	4190	6.679-	9.000-	-
Totaal personele lasten		138.387	124.000	114.025
Huisvestingslasten				
Huur accommodaties	4220	8.000	8.000	8.000
Totaal huisvesting		8.000	8.000	8.000
Overige lasten				
Klein inventaris	4303	-	1.500	3.482
Drukwerk derden	4304	351	-	638
Abonnementen en contributies	4306	1.250	500	595
Representatie en vergaderingen	4311	131	500	130
Vacatiegelden (CTA en OPR)	4320	89.529	113.500	98.759
Diensten van derden	4323	47.876	63.500	39.716
Beleidsmatige adviezen	4324	24.288	32.000	10.700
Onderhoud hard-/software	4337	6.048	7.500	868
Accountantskosten	4344	10.680	8.000	7.000
Verzekeringskosten	4372	1.210	1.500	1.210
Verplichte besteding AB bij VSO	4340	293.590	270.500	268.130
Bijzondere projecten SMW	4325	270.902	289.000	239.244
Bijzondere projecten Plusvoorziening	4326	137.024	79.000	135.250
Totaal overig		882.879	872.000	806.666
Totaal lasten		1.029.265	1.004.000	928.691

8.9 Bijzondere projecten

8.9.1 Schoolmaatschappelijk werk

Naast de Rijksbijdragen ontvangt het Samenwerkingsverband voor het schoolmaatschappelijk werk een subsidie van de drie gemeenten die vallen binnen de regio van het samenwerkingsverband. Dit zijn de gemeenten Zaanstad, Wormerland en Oostzaan. De subsidie heeft betrekking op de ondersteuning in de scholen en de verbinding met de jeugdteams. Een deel van de uren wordt ingekocht bij de Stichting maatschappelijke dienstverlening. Een overzicht van de baten en lasten volgt hieronder:

SchoolMaatschappelijk Werk		
Baten		kalenderjaar 2016
Ontvangen van Gemeente Zaanstad	157.238	
Nog te ontvangen 5%	8.276	
<i>Totale subsidie Gemeente Zaanstad</i>		165.514
Ontvangen van Gemeente Oostzaan		13.385
Ontvangen van Gemeente Wormerland		20.020
<i>Totaal subsidie</i>		198.919
Bijdrage van scholen tbv SMW 2016		26.267
Totale baten		225.186
Lasten		
<i>SMD Zaanstreek/Waterland</i>		
Factuur 2016, 1e kwartaal	49.988	
Factuur 2016, 2e kwartaal	48.687	
Factuur 2016, 3e kwartaal	16.688	
Factuur 2016, 4e kwartaal	48.289	
<i>Totaal SMD</i>		163.652
Bijdrage betaald aan diverse scholen t.b.v. SMW 2016	107.250	
		107.250
Totale lasten		270.902
Saldo per 31-12-2016 / lasten SWV		45.716-

8.9.2 Plusvoorziening

De plusvoorzieningen vallen onder de middelen ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten die voor de RMC regio beschikbaar worden gesteld. Het deel dat toegekend is aan het voortgezet onderwijs in onze regio wordt ingezet ter preventie van schooluitval en als aanvulling voor de ondersteuningsarrangementen, omdat de doelgroep van de plusvoorzieningen 'overbelaste jongeren' van de ondersteuning gebruik maakt.

De subsidie ad € 136.000 per schooljaar, is vanaf 2012/2013 beschikbaar gesteld voor vier schooljaren. Na verantwoording van de subsidie, na afloop van schooljaar 2015/2016 zal de 10% nog niet uitgekeerde subsidie in 2017 wordt overgemaakt.

PLUSVOORZIENING

Totaalbedrag subsidie schooljaar 2015/2016	136.000
--	---------

ROC Amsterdam

Ontvangen 90%

Vergoeding loonkosten BBZ	20.000
Vergoeding opdc ZAT	9.000
Vergoeding coördinatie	9.000
Vergoeding trajectgroepen	74.000
Vergoeding terugkeertraject Rebound	6.000
Tegemoetkoming Dienstverlening (Rebound/TOP)	15.000
Accounts-administratiekosten	4.024

Totale lasten 2015/2016	137.024
-------------------------	---------

8.10 Verschil gerealiseerde cijfers 2016 t.o.v. de begroting

	Gerealiseerd 2016	Begroting 2016	Verschil 2016
Baten			
Totaal zware en lichte ondersteuning	15.194.527	14.961.500	233.027
Afdracht via DUO	12.133.435-	11.692.000-	441.435-
Totaal doorbetalingen	2.243.786-	2.304.500-	60.714
Totaal Rijksbijdragen	817.306	965.000	-147.694
Overige baten	383.040	318.000	65.040
Totaal baten	1.200.345	1.283.000	-82.655
Lasten			
Personele lasten	138.387	124.000	14.388-
Huisvestingslasten	8.000	8.000	-
Overige lasten	882.879	872.000	10.879-
Totaal lasten	1.029.265	1.004.000	-25.266
Resultaat	171.080	279.000	-107.921
Financiële baten	4.104	5.000	-896
Eindresultaat	175.184	284.000	-108.817

De begroting sluit idealiter op nul. In 2016 was er een begroot resultaat van € 284.000. Dit is het resultaat op de bekostiging en de afdracht van de lichte ondersteuning lwoo en pro. Dit bedrag wordt in beginsel toegevoegd aan de reserve om in de toekomst een verwachte verlaging van dit budget voor de scholen te verevenen.

In de begroting was uitgegaan van een te laag aantal lwoo leerlingen, waardoor de afdracht in de realisatie van deze middelen hoger was. Het resultaat op de lichte ondersteuning en daarmee op de reserve voor verevening is daardoor lager uitgekomen, namelijk € 96.620.

Rijksbijdragen zware en lichte ondersteuning:

Oorzaken van de hogere Rijksbijdragen in zware en lichte ondersteuning waren een verschil in het aantal leerlingen en aanpassingen door OCW in de normbedragen per leerling.

Een bedrag van € 32.000 van deze meerinkomsten was van de begroting van vorig jaar doorgeschoven. Dit betreft het programma 9 hoogbegaafden. Hier was voor gekozen omdat de plannen voor de ondersteuning aan hoogbegaafde leerlingen nog in ontwikkeling waren.

De uitvoering is gestart in 2016.

Afdrachten:

Ook hier een verschil veroorzaakt door een hoger aantal leerlingen en hogere normbedragen per leerling. Zie onderstaande tabel voor een toelichting op de verschillen in aantallen en normbedragen.

Rijksbijdragen	Totaal	verschil in aantal II	verschil in bedrag
Lichte ondersteuning, inclusief lwoo/pro	1.919	-24.983	26.902
Zware ondersteuning	231.972	5.450	226.522
Afdrachten	233.891	-19.533	253.424
Lichte ondersteuning, inclusief lwoo/pro	262.200	237.715	24.484
Zware ondersteuning	180.099	-42.203	222.303
Totaal verschil	-208.408	-215.045	6.637

Doorbetalingen:

Verschillen op de verschillende doorbetalingsprogramma's worden in principe zoveel mogelijk met de scholen verrekend. Uitzondering is de € 50.000 van programma 15 "lwoo/pro verwijzingen na 1-10" dat niet gedeclareerd is. Deze wordt aan de reserve lwoo/pro toegevoegd.

Overige baten:

De bijzondere projecten zorgen hier voor de grootste afwijking.

Voor de Plusvoorziening was een half schooljaar begroot; de werkelijke uitgaven zijn voor 1 schooljaar.

Overige lasten:

Ook hier zorgen de bijzondere projecten voor een afwijking.

9 Overige gegevens

9.1 Controleverklaring accountant

De controleverklaring is opgenomen na blz. 50.

10 Bijlagen

10.1 Gegevens over de rechtspersoon

Oprichting

Het Coöperatief Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Zaanstreek u.a. is opgericht op 10 september 2013.

De volgende besturen zijn als lid aangesloten:

- Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Zaanstad
- Stichting VO Compas
- Stichting Zaan, Interconfessioneel Voortgezet Onderwijs
- Onderwijsstichting St. Michaël
- Stichting Zaan Primair voor Openbaar Primair en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs
- Stichting Altra
- Stichting Heliomare

Kamer van Koophandel

Het Coöperatief Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Zaanstreek u.a. is ingeschreven onder dossiernummer 58754105.

Bestuur Coöperatief Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Zaanstreek u.a.

Mevrouw E. de Boer, directeur-bestuurder

Postbus 451, 1500 EL Zaandam

Telefoon : 075-6213725

E-mail : e.deboer@saenstroom.nl

10.2 WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Coöperatief Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO van toepassing zijnde regeling: het WNT maximum voor het onderwijs.

Voor de Samenwerkingsverbanden is geen klasse-indeling in het kader van de WNT mogelijk. Er is derhalve gekozen voor de algemene klasse voor het bezoldigingsmaximum in 2016 van € 179.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang. De algemene ledenvergadering heeft de toezichhoudende rol in het samenwerkingsverband. Hier staat geen vergoeding tegenover.

In 2016 is de premie voor de bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering opgeteld bij de beloning.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen 2016

bedragen x € 1	E. de Boer
Functie(s)	directeur
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,8681
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	ja/nee
Bezoldiging	
Beloning	81.732
Belastbare onkostenvergoedingen	421
Beloningen betaalbaar op termijn	10.245
Totaal bezoldiging	92.398
Toepasselijk WNT-maximum	155.390
Motivering indien overschrijding:	n.v.t.

*Bezoldiging topfunctionarissen
Leidinggevende topfunctionarissen 2015*

bedragen x € 1	E. de Boer
Functie(s)	directeur
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,8681
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	ja/nee
Bezoldiging	
Beloning	72.895
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	10.478
Totaal bezoldiging	83.373
Toepasselijk WNT-maximum	154.522
Motivering indien overschrijding:	n.v.t.

10.3 Verslag Algemene Ledenvergadering

Inleiding

De algemene vergadering houdt integraal intern toezicht op het beleid van de directeur-bestuurder en op de algemene gang van zaken in het samenwerkingsverband en ook op de uitvoering en de kwaliteit van de activiteiten van het samenwerkingsverband. De algemene vergadering kan de directeur-bestuurder gevraagd en ongevraagd adviseren en fungeert als klankbord voor de directeur-bestuurder.

Er zijn vier schoolbesturen voor voortgezet onderwijs en drie schoolbesturen voor voortgezet speciaal onderwijs lid van het samenwerkingsverband; één bestuur voor voortgezet speciaal onderwijs was tot 1 augustus 2016 als deelnemer aangesloten bij het samenwerkingsverband. In de regio Zaanstreek zijn elf scholen voor voortgezet onderwijs en twee scholen voor voortgezet speciaal onderwijs gevestigd. Daarnaast beschikt de regio over een orthopedagogisch didactisch centrum (opdc). Twee schoolbesturen hebben uitsluitend locaties buiten de regio. Hiervan maken leerlingen gebruik die woonachtig zijn in de gemeenten die bij onze regio horen.

Leden

De volgende schoolbesturen zijn lid van het samenwerkingsverband en hebben een school in de regio:

- Stichting OVO Zaanstad, 2 havo/vwo-scholen, 3 vmbo-scholen, 1 praktijkschool
- Stichting ZAAM, 1 havo/vwo-school, 1 vmbo-school, 1 praktijkschool
- Stichting Compas, 1 school voor vmbo
- Stichting St. Michaël, 1 school voor havo/vwo
- Stichting Zaan Primair, 1 VSO-school (zeer moeilijk lerend)
- Stichting Altra, 1 VSO-school (zeer moeilijk opvoedbaar)

De Stichting Heliomare heeft uitsluitend scholen buiten de regio. Ook Stichting Altra heeft een aantal scholen buiten de regio waar leerlingen vanuit de Zaanstreek gebruik van maken.

Het opdc is ondergebracht bij de Stichting Saenstroom, gevormd door OVO Zaanstad en ZAAM.

Bestuur en toezicht

In 2015 is besloten de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het samenwerkingsverband neer te leggen bij de directeur-bestuurder. De toezichhoudende rol ligt bij de algemene ledenvergadering.

Een aantal leden fungeert als agendacommissie en heeft een adviserende rol richting de directeur/bestuurder. Naast de agendacommissie is er een auditcommissie die vooral een adviserende rol heeft ten aanzien van de financiën.

De Algemene Ledenvergadering is zeven keer bij elkaar gekomen. Eén vergadering was een extra vergadering, omdat voor het vaststellen van de begroting voor 2017 er niet genoeg stemmen uitgebracht waren om de stemming geldig te verklaren.

De ALV heeft goedkeuring verleend aan de volgende punten:

- Jaarrekening en jaarverslag over 2015
- Beschikbaar stellen van een bijdrage aan de Teacchgroep van Dynamica VSO
- Toekomstvisie Saenstroom opdc
- Kwaliteitszorgplan van het samenwerkingsverband
- Begroting 2017, inclusief de meerjarenbegroting

Verder is aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- Thuiszitters en thuiszitterspact
- Aansluiting bij de VO-raad
- Voorbereiding op het loslaten van de landelijke criteria lwo
- Ontwikkeling van het Altra College naar een vakschool

Tot slot

De samenwerking wordt gekenmerkt door prettige onderlinge verhoudingen en een grote inzet om leerlingen op een goede plek in het onderwijs te plaatsen met passende ondersteuning. De medewerkers in de scholen en het samenwerkingsverband hebben zich optimaal ingespannen om dit voor elkaar te krijgen.

10.4 Verslag OPR

Inleiding

In deze paragraaf is weergegeven hoe de OPR is samengesteld, wanneer de OPR vergaderd heeft en wordt nader ingegaan op de onderwerpen die tijdens de vergaderingen zijn besproken. De OPR ervaart het onderlinge vertrouwen en de constructieve samenwerking als een groot genoegen en hoopt dat dat zich dat nog verder ontwikkelt in de komende jaren.

Samenstelling OPR

De OPR is het medezeggenschapsorgaan van het samenwerkingsverband en bestaat uit een geleding personeel en een geleding ouders/leerlingen, afgevaardigd door de (G)MR van de schoolbesturen:

- Stichting OVO Zaanstad
- Stichting ZAAM
- Onderwijsstichting St. Michaël
- Stichting VO Compas
- Stichting Zaan Primair

- Stichting Altra
- Stichting Heliomare

De OPR telt zes medewerkers, drie ouders en drie leerlingen van aangesloten scholen. Onderstaande personen hadden zitting in de OPR-vergaderingen in 2016:

Personeelsgeleding

- 2 leden namens OVO Zaanstad
- 1 namens St. Michaël
- 1 namens ZAAM
- 1 namens Altra
- 1 namens Heliomare

De personeelsgeleding levert de voorzitter en secretaris van de OPR

Leerlinggeleding

- 2 leerlingen namens ZAAM
- 1 leerling namens OVO Zaanstad

Oudergeleding

- 1 ouder namens VSO Dynamica
- 1 ouder namens OVO Zaanstad
- 1 ouder namens St. Michaël

De OPR heeft in 2016 vier keer vergaderd:

- 21-01-2016
- 21-04-2016
- 07-07-2016
- 31-10-2016

21 januari 2016

Tijdens deze vergadering heeft de OPR gesproken over het ontwikkelen van eigen activiteiten onder het motto 'de leerling centraal'. De tevredenheidsonderzoeken onder leerlingen, die iedere school heeft aangeleverd, geven inzicht. Ook de begroting 2016 en de intensieve monitoring van de thuiszitters zijn besproken.

Tot slot heeft de directeur-bestuurder een korte toelichting gegeven op de volgende stukken:

- a. Casus bij geschillencommissie
- b. Opheffing steunpunt
- c. Aangepaste tekst ondersteuningsplan naar inspectie
- d. Definitief inspectierapport
- e. Landelijke evaluatie passend onderwijs
- f. Onderwijs op een andere locatie dan school

21 april 2016

De OPR kreeg tijdens deze vergadering een update over de uitvoering van passend onderwijs in de Zaanstreek via het conceptjaarverslag van 2015 (hoofdstuk 5) en de stand van zaken m.b.t. de thuiszitters. De tevredenheidsonderzoeken van de scholen zijn per school besproken, omdat de arrangementen per school verschillen. De scholen leverden zelf de informatie aan. De borging zit in de resultaten. Het verbeterplan voor de diagnostische klas is door de directeur-bestuurder toegelicht. De OPR kreeg informatie over de overheveling van

de voormalige AWBZ-middelen naar de Teacchgroep Dynamica, waarbij de OPR zijn waardering uitsprak over de keuze om een klassenassistent in te zetten. Daarnaast gaf de directeur-bestuurder een korte toelichting op het bezoek aan de gemeenteraad, de stand van zaken m.b.t. toekennen lwoo en pro, de aanmeldingen en de deelname aan modules van de master SEN. Het jaarverslag van de OPR 2014 en 2015 is vastgesteld en de samenstelling van de OPR voor schooljaar 2016-2017 is besproken.

7 juli 2016

De OPR nam kennis van het jaarverslag en de jaarrekening van Samenwerkingsverband Zaanstreek. De doelen en het financiële jaarverslag zijn nog een keer doorgesproken. De directeur-bestuurder gaf een uitgebreide toelichting. De OPR meende dat het streven naar geen stijging in het aantal leerlingen dat doorverwezen wordt naar speciaal onderwijs, vooral financieel gestuurd leek, in plaats van leerling gestuurd.

De directeur-bestuurder verduidelijkte de 'Aanval op de uitval'. Het samenwerkingsverband krijgt hier een prominentere rol in. De doelstelling is: minder voortijdig schoolverlaten. Kwetsbare jongeren zijn een nieuwe doelgroep binnen vsv.

De resterende ingekomen stukken zijn ook door de directeur-bestuurder kort toegelicht:

- a. Thuiszitters
- b. Thuiszitterspact
- c. Kengetallen
- d. Tussentijdse groei VSO
- e. 9e voortgangsrapportage Passend onderwijs
- f. Invlechten speciaal onderwijs in regulier onderwijs
- g. Project versterking Medezeggenschap

31 oktober 2016

De toekomstvisie van het opdc is toegelicht door de directeur-bestuurder. Het uitgangspunt is, ook uitgesproken door de besturen, om het opdc te behouden. De OPR vond het goed, dat het opdc blijft, omdat er een duidelijke behoefte ligt. Daarnaast meende de OPR dat het belangrijk is om de expertise meer te delen en ook de expertise van het Altra College te benutten. De directeur-bestuurder nam de suggestie mee naar het opdc. De directeur-bestuurder gaf ook toelichting op het kwaliteitszorgplan. Op grond van het ondersteuningsplan zijn de doelen in beeld gebracht en daarachter hoe we de doelen in kaart gaan brengen. Besturen zijn een belangrijke speler. Zij leveren een deel van de informatie. Het is een dynamisch document. Daarnaast was er aandacht voor de thuiszitters-problematiek en tot slot is de tweede perioderapportage besproken. Een aandachtspunt voor volgend jaar is als er een of twee mensen binnen de OPR zich specialiseren m.b.t. de financiën.